

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Lenka Panchártková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza ekonomického výsledku podniku a jeho hospodářských středisek

Lenka Panchártková

Bakalářská práce

2017

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka Panchártková**
Osobní číslo: **E13891**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Analýza ekonomických výsledků podniku a jeho
hospodářských středisek**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je zhodnotit hospodářské výsledky vybraného podniku a zjistit, jaký podíl na něm mají jednotlivá hospodářská střediska.

Osnova:

- Výnosy, náklady.
- Přidaná hodnota a hospodářský výsledek podniku.
- Plánované a skutečné hospodářské výsledky podniku a jeho hospodářských středisek.
- Přínosy významných zakázek.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **min. 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DLUHOŠOVÁ, D. Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 3., rozš. vyd. Praha, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.

FIBÍROVÁ, J., ŠOLJAKOVÁ, L., WAGNER, J. Nákladové a manažerské účetnictví. Praha: ASPI, 2007. 432 s. ISBN 978-80-7357-299-0.

KRÁL, B. Manažerské účetnictví. Praha: Management Press, 2010, 660 s. ISBN 978-80-7261-217-8.

LANDA, M., POLÁK, M. Ekonomické řízení podniku. Brno: Computer Press, 2008, 198 s. ISBN 978-80-251-1996-9.

NEUMAIEROVÁ, I. Výkonnost a tržní hodnota firmy. Praha: Grada Publishing, 2002, 215 s. ISBN 80-247-0125-1.

SYNEK, M. Ekonomická analýza. 1 vyd. Praha, 2003, 79 s. ISBN 80-245-0603-3.

Vedoucí bakalářské práce:

PaedDr. Alexandr Šenec

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce:


4. září 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

28. dubna 2017


doc. Ing. Romana Provázníková, Ph.D.
děkanka

L.S.


doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl/a jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. dubna 2017

Lenka Panchártková

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce, panu PaedDr. Alexandru Šencovi za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat vybranému podniku za poskytnuté materiály a informace.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou hospodářského výsledku podniku. V teoretické části se zaměřuje na pojmy souvisejícími s tématem bakalářské práce, tedy výnosy, náklady, hospodářským výsledkem a účetními výkazy. Dále popisuje horizontální a vertikální analýzu účetních výkazů. Tato analýza je v praktické části aplikována na vybraný podnik v období 2012 - 2016.

KLÍČOVÁ SLOVA

Výnosy, náklady, výsledek hospodaření, přidaná hodnota, horizontální analýza, vertikální analýza

TITLE

Analysis of the economic results of the company and its economic centers

ANNOTATION

This bachelor thesis is focused on the analysis of the economic results. The theoretical part defines terms connected with the topic of the thesis, namely trading income, costs, trading income and financial statements. It also describes horizontal and vertical analysis of the financial statements. The analysis are applied to chosen company of the period 2012 - 2016 in the practical part of this bachelor thesis.

KEYWORDS

Trading income, costs, economic results, value-added, horizontal analysis, vertical analysis

OBSAH

Úvod.....	13
1 Výnosy	14
1.1 Definice výnosů	14
1.2 Členění výnosů.....	14
1.2.1 Členění dle druhu (tj. podle účetní evidence).....	14
1.2.2 Členění z hlediska daňových potřeb	15
1.2.3 Členění z hlediska věcné a časové souvislosti.....	15
1.3 Tržby	16
2 NÁKLADY.....	17
2.1 Definice nákladů	17
2.2 Druhové členění nákladů.....	17
2.3 Účelové členění nákladů	17
2.3.1 Náklady technologické a náklady na obsluhu a řízení.....	17
2.3.2 Náklady jednicové a režijní	18
2.3.3 Kalkulační členění nákladů.....	18
2.4 Členění nákladů podle závislosti na objemu výkonů.....	18
3 HOSPODÁŘSKÁ STŘEDISKA.....	19
3.1 Výrobní středisko	19
3.1.1 Výrobní středisko.....	19
3.1.2 Středisko výrobní režie	19
3.2 Středisko zásobovací režie (zásobovací středisko, středisko materiálně-technického zásobování a středisko nákupu)	19
3.3 Středisko správní režie (správní středisko, vedení podniku)	19
3.4 Středisko odbytové režie (odbytové středisko, expedice).....	20
3.5 Střediska pomocná a obslužná (střediska údržby a oprav, dopravní střediska).....	20
3.6 Realizační středisko	20

4	PŘIDANÁ HODNOTA	21
4.1	Účetní přidaná hodnota	21
4.2	Ekonomická přidaná hodnota	21
4.3	Tržní přidaná hodnota	22
5	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	23
5.1	Struktura výpočtu výsledku hospodaření	23
5.2	Faktory mající vliv na tvorbu výsledku hospodaření	23
5.3	Zisk	24
6	FINANČNÍ VÝKAZY	25
6.1	Rozvaha	25
6.1.1	Majetková struktura	25
6.1.2	Finanční struktura	26
6.1.3	Struktura rozvahy	27
6.2	Výkaz zisku a ztráty	28
6.2.1	VH z provozní činnosti	28
6.2.2	VH z finanční činnosti	28
6.2.3	VH z mimořádné činnosti	28
6.2.4	Struktura výkazu zisku a ztráty	29
6.3	Výkaz Cash flow	29
6.3.1	Struktura výkazu CF	31
7	METODY HODNOCENÍ EKONOMICKÝCH VÝSLEDKŮ PODNIKU	32
7.1	Horizontální rozbor - analýza trendů	32
7.2	Vertikální analýza - technika procentního rozboru	32
8	PODNIK X	34
8.1	Představení vybrané společnosti	34
8.2	Mise, vize a hodnoty společnosti	34
8.3	Organizační struktura	35

8.4	Charakteristika jednotlivých SBU, Útvarů a Úseků	36
9	FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI	37
9.1	Analýza celkového ekonomického výsledku podniku	37
9.2	Srovnání skutečného PVH vzhledem k plánovanému PVH	39
9.3	Analýza přidané hodnoty	40
9.4	Analýza hospodářských středisek v podniku	40
9.4.1	SBU 1	43
9.4.2	SBU 2	47
9.4.3	SBU 3	51
9.4.4	SBU 4	55
9.5	Shrnutí	57
9.5.1	Vývoj provozního hospodářského výsledku (PHV) a výsledku hospodaření za účetní období	57
9.5.2	Srovnání plánovaného a skutečně dosaženého PHV	57
9.5.3	9.5.3 Podíl jednotlivých hospodářských středisek (SBÚ a skupiny ostatních útvarů) na provozním hospodářském výsledku	58
	ZÁVĚR	59
	Seznam použité literatury a ostatních zdrojů	60

SEZNAM TABULEK A ILUSTRACÍ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Struktura Rozvahy	27
Tabulka 2: Struktura Výkazu zisku a ztráty.....	29
Tabulka 3: Schéma výkazu Cash flow.....	30
Tabulka 4: Schéma výkazu CF ve zjednodušené podobě.....	30
Tabulka 5: Struktura CF	31
Tabulka 6: Ekonomické výsledky r. 2012-2016 (v tis. Kč).....	37
Tabulka 7: Hospodářský výsledek hospodářských středisek v r. 2012 - 2016 (v mil. Kč)	41
Tabulka 8: Podíl jednotlivých SBU na celkovém PVH (v %).....	42
Tabulka 9: Ekonomické výsledky v SBU 1 v letech 2012-2016.....	43
Tabulka 10: Srovnání skutečného VH s VH plánovaným v SBU 1	44
Tabulka 11: Podíly útvarů SBU 1 na výsledku hospodaření (v %)	46
Tabulka 12: Ekonomické výsledky v SBU 2 v letech 2012-2016.....	47
Tabulka 13: Srovnání skutečného VH s VH plánovaným v SBU 2	49
Tabulka 14: Podíly útvarů SBU 2 na výsledku hospodaření (v %)	50
Tabulka 15: Ekonomické výsledky v SBU 3 v letech 2012-2016.....	51
Tabulka 16: Skutečný VH a VH plánovaný v SBU 3.....	52
Tabulka 17: Podíly útvarů na výsledku hospodaření v SBU 3 (v %).....	54
Tabulka 18: Ekonomické výsledky v SBU 4 v letech 2012-2016.....	55

Seznam ilustrací

Obrázek 1: Organizační struktura vybraného podniku	35
Obrázek 2: Vývoj VH za účetní období v letech 2012-2016.....	37
Obrázek 3: Podíl PVH a FVH na celkovém VH za účetní období.....	38
Obrázek 4: Srovnání skutečného a plánovaného VH v letech 2012-2016	39
Obrázek 5: Vývoj přidané hodnoty a jejich hlavních složek (v tis. Kč).....	40
Obrázek 6: Podíl jednotlivých SBU na celkovém PVH	42
Obrázek 7: Vývoj VH v SBU 1 v letech 2012-2016	43
Obrázek 8: Vývoj VH v jednotlivých útvarech SBU 1	44
Obrázek 9: Srovnání plánovaného a skutečného VH v SBU 1.....	45
Obrázek 10: Podíl útvarů na VH SBU 1	46
Obrázek 11: Vývoj VH v SBU 2 v letech 2012-2016	47

Obrázek 12: Vývoj VH v jednotlivých útvarech SBU 2	48
Obrázek 13: Srovnání skutečného VH s VH plánovaným v SBU 2.....	49
Obrázek 14: Podíl útvarů na výsledku hospodaření za celé SBU 2.....	50
Obrázek 15: Vývoj celkového VH za SBU 3 v letech 2012-2016	51
Obrázek 16: Vývoj VH v jednotlivých útvarech SBU 3	52
Obrázek 17: Srovnání plánovaného a skutečného VH v SBU 3.....	53
Obrázek 18: Podíl útvarů SBU 3 na VH za celé SBU	54
Obrázek 19: Vývoj celkového VH za SBU 4 v letech 2012-2016	55
Obrázek 20: Srovnání skutečného VH s VH plánovaným v SBU 4.....	56

ÚVOD

Bakalářská práce se bude zabývat analýzou výsledku hospodaření podniku a jeho hospodářských středisek. Práce se bude skládat ze dvou částí, z nichž jedna část bude zaměřena na teoretické aspekty této analýzy, naopak ve druhé části - části praktické budou principy z teorie aplikovány na konkrétní podnik, který si přál zůstat v anonymitě.

Vybraný podnik je předním evropským výrobcem kvalifikované chemie. Organizační struktura firmy je rozdělena do čtyř strategických výrobně-obchodních jednotek (SBU, slovně Strategic Business Unit). V práci autorka tyto jednotky kvůli anonymitě označila jako SBU 1, SBU 2, SBU 3, SBU 4 a jejich vnitřní útvary doplnila písmeny.

V teoretické části budou nejprve charakterizovány základní pojmy, jako jsou výnosy a náklady - ty jsou následně rozčleněny podle různých hledisek, hospodářská střediska a přidaná hodnota. Dále autorka práce uvedla a popsala klíčové finanční výkazy - rozvahu, výkaz zisku a ztráty a výkaz Cash flow. Závěrem teoretické části bude definována horizontální a vertikální analýza. Při tvorbě teoretické části bude autorka vycházet z literární rešerše odborné literatury, zabývající se tématem ekonomických výsledků podniku, nákladů, výnosů a hospodářských středisek. Seznam použité literatury bude uveden závěrem práce.

Praktickou část uvede charakteristika vybraného podniku, ten si přál z důvodu citlivých dat zůstat v anonymitě, takže bude v práci označen jako Podnik X. Hlavní část práce pak bude zaměřena na finanční analýzu podniku, kde bude autorka srovnávat ekonomické výsledky za posledních 5 let, tedy 2012-2016. Především bude sledovat vývoj výsledku hospodaření, přidané hodnoty a podíly jednotlivých SBU na provozním výsledku hospodaření. Dále také bude srovnávat výsledek hospodaření plánovaný a skutečný a analyzovat odchylky - do jaké míry byl plán splněn. Pro praktickou část bude autorka čerpat informace z poskytnutých interních materiálů, především v účetních výkazů, výročních zpráv či rozhovoru s odpovědnými pracovníky.

V závěru práce pak autorka na základě provedené analýzy zhodnotí a shrne situaci podniku.

Cílem práce je zhodnotit hospodářské výsledky vybraného podniku a zjistit, jaký podíl na něm mají jednotlivá hospodářská střediska.

1 VÝNOSY

1.1 Definice výnosů

Výnosy podniku lze definovat jako: *"peněžní částky, které podnik získal z veškerých svých činností za určité období (měsíc, rok) bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich inkasu."* [6].

1.2 Členění výnosů

Výnosové členění lze provádět podle různých hledisek nebo kritérií. V následujícím textu autorka práce vymezila jedny z nejdůležitějších členění výnosů. U druhového členění autorka popsala jen účty, které jsou nejčastěji používané.

1.2.1 Členění dle druhu (tj. podle účetní evidence)

- provozní výnosy - zahrnují účty účtových skupin 60 až 64:

Účtová skupina 60 - Tržby za vlastní výkony a za zboží obsahuje účty:

- 601 Tržby za vlastní výroby - realizace vlastních výkonů hmotné povahy,
- 602 Tržby z prodeje služeb - realizace vlastních výkonů nemateriální povahy,
- 603 Tržby z pronájmu - pronájmy nemovitého i movitého majetku,
- 604 Tržby za prodané zboží - výnosy z prodeje zboží v podnikových prodejnách.

Účtová skupina 61 - Změna stavu vnitropodnikových zásob účtuje o výnosech v případě zvýšení zásob vlastní výroby. Patří do ní následující účty:

- 611 Změna stavu zásob nedokončené výroby,
- 612 Změna stavu zásob polotovarů,
- 613 Změna stavu zásob výrobků,
- 614 Změna stavu zvířat. [16]

Účtová skupina 62 - Aktivace zahrnuje účty:

- 621 Aktivace materiálu a zboží,
- 622 Aktivace vnitropodnikových služeb,
- 623 Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku,
- 624 Aktivace dlouhodobého hmotného majetku.

Tato účetní skupina slouží s aktivací nákladů, které vznikají v důsledku pořízení nového aktiva ve vlastní režii. Jsou to aktiva, která ale účetní jednotka zpravidla nepořizuje vlastní činností, ale jsou realizovány nákupem. [12]

Účtová skupina 64 - Ostatní provozní výnosy obsahuje účty:

- 641 Tržby z prodeje dlouhodobého majetku,
- 642 Tržby z prodeje materiálu,
- 644 Výnosy ze smluvních pokut a prodlení,
- 645 Kurzové zisky,
- 646 Výnosy z odepsaných pohledávek,
- 648 Ostatní provozní výnosy (např. přebytky, úhrada manka, apod.). [12]

- finanční výnosy - účty účtové skupiny 66:

- 661 Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
- 662 Úroky
- 663 Kurzové zisky
- 665 Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
- 666 Výnosy z krátkodobého finančního majetku
- 668-Ostatní finanční výnosy[14]

- mimořádné výnosy - jedná se o účty účtové skupiny 68, kde se zachycují zcela mimořádné operace oproti běžné činnosti, ale i případy mimořádných událostí, které se vyskytují nahodile. Patří do ní následující účty:

- 681 Výnosy ze změny metody
- 684 Zúčtování rezerv
- 688 Ostatní mimořádné výnosy [14]

1.2.2 Členění z hlediska daňových potřeb

- daňově účinné, zahrnují výnosy, které jsou zdaňované, tedy jsou předmětem daně, nejsou od daně osvobozené a ani se nejedná o výnosy nezahrnované do daňového základu či jsou nedaněné z jiného důvodu
- daňově neúčinné, to jsou výnosy nezdaňované, které tedy nejsou předmětem daně, jsou osvobozené od daně nebo nejsou zahrnovány do daňového základu[2]

1.2.3 Členění z hlediska věcné a časové souvislosti

Podle věcné a časové souvislosti výnosů s účetním obdobím jsou výnosy členěny na výnosy související s běžným obdobím, výnosy související s minulými účetními obdobími, výnosy související s příštími účetními obdobími [3]

1.3 Tržby

U většiny podniků jsou tržby hlavní složkou výnosů. Tržby chápeme jako peněžní částky, které podnik nabyl prodejem výrobků, zboží a služeb v daném účetním období. Jsou hlavním zdrojem financování v podniku, sloužící k úhradě nákladů, výplatě dividend, nebo k reprodukci.

Součástí jsou:

- tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb,
- tržby z prodeje zboží,
- tržby z prodeje zásob materiálu, nepotřebných strojů a zařízení,
- tržby za prodané licence, patenty apod. [6]

2 NÁKLADY

2.1 Definice nákladů

Náklady ve finančním účetnictví jsou vymezeny jako peněžně vyjádřené ekonomické zdroje, které byly skutečně spotřebované. Mají značně volnou vazbou k výkonům. Zahrnují nejen nutně vynaložené zdroje na zajištění procesu, ale i jiné výdaje (př. dary) a položky které jsou v podstatě rozdělením zisku (daň ze zisku, odměny orgánům společnosti..)

Pro zobrazení nákladů v nákladovém účetnictví je podstatný především účel vynaložení ekonomických zdrojů (výkon, aktivita) a přiměřenost nákladů k tomuto účelu, tedy jejich racionalita. V nákladovém účetnictví lze tedy náklad definovat jako peněžní účelné vynaložení prostředků, které svým účelem souvisí s předmětem činnosti podniku. Takto vyobrazené náklady poukazuje na potřebu zajištění hospodárnosti vynaložených nákladů, ne tedy jen jejich zobrazení v jejich skutečně vynaložené výši. [2]

2.2 Druhové členění nákladů

"Pokud se podrobněji člení náklady vstupující do reprodukčního procesu podniku z vnějšího okolí, projevují se v prvotní podobě jednotlivých druhů."

Mezi základní nákladové druhy patří:

- spotřeba materiálu,
- spotřeba a použití externích prací a služeb,
- mzdové a ostatní náklady,
- odpisy dlouhodobě využívaného majetku,
- finanční náklady.

Z hlediska jejich zobrazení jsou prvotní (stávají se předmětem zobrazení ihned po vstupu do podniku). Jsou to externí náklady, které vznikají spotřebou výrobků, prací či služeb jiných subjektů. Z úrovně podnikového řízení je nelze podrobněji rozčlenit na jednodušší složky, jsou to tedy náklady jednoduché. [7]

2.3 Účelové členění nákladů

2.3.1 Náklady technologické a náklady na obsluhu a řízení

Náklady technologické jsou vyvolané technologií výkonu. Jedná se např. o spotřebu základního materiálu, mzdy výkonných pracovníků, apod.). Jsou závislé na konkrétních výkonech.

Náklady na obsluhu a řízení jsou vynakládány k vytvoření, zajištění a udržení podmínek průběhu činnosti. Jsou to náklady na provoz budov (topení, osvětlení), mzdy řídicích pracovníků, mzdové náklady administrativních činností, apod. Mají vztah k zajištění činnosti jako celku a nejsou tedy ovlivněny konkrétními výkony.

2.3.2 Náklady jednicové a režijní

Náklady jednicové, které jsou součástí technologických nákladů jsou bezprostředně vyvolány přírůstkem (vytvořením) každé konkrétní jednotky výkonu. U režijních nákladů je tomu ale jinak. Nelze vyjádřit jejich přímý vztah k jednotlivým výkonům, jsou to naopak náklady, které jsou souhrnné k určitému druhu výkonu, skupině výkonů nebo útvaru atd. [2]

2.3.3 Kalkulační členění nákladů

Přímé náklady jsou takové náklady, které bezprostředně, průkazně a příčinně souvisí s danými objekty a výkony. Jsou to hlavně náklady technologické (přímé mzdy, přímý materiál, atd.)

Nepřímé náklady tuto příčinnou vazbu s objekty a výkony nemají. Mají společný charakter a jsou vynakládán na více výkonů nebo objektů. Jedná se například o správní náklad, náklady na řízení podniku a další. Tento typ členění je nezbytný pro sestavování následných kalkulací. [8]

2.4 Členění nákladů podle závislosti na objemu výkonů

Podle závislosti na objemu výkonů rozlišujeme náklady fixní a variabilní.

Fixními náklady se také nazývají potenciální, neboť zajišťují podmínky pro činnost v určitém rozsahu a jsou vždy vynakládáné jednorázově v daném období. Mezi příklady fixních nákladů patří náklady na obsluhu zařízení a řízení, náklady na reklamu a propagaci, odpisy, nájemné.

U variabilních nákladů závisí vynakládání prostředků na objemech výkonů. Jsou spojeny pouze s uskutečněním jednoho výkonu nebo jedné "dávky" výkonů. Spotřebovávají se s každým výkonem a pro další výkony je tedy nutné náklady vynaložit znovu. [2]

3 HOSPODÁŘSKÁ STŘEDISKA

Aby mohlo docházet k účelnému sledování a řízení jednotlivých činností podniku, je potřebné rozdělit podnik i po ekonomické stránce na jednotlivé nižší útvary s ekonomickým charakterem, ne tedy pouze z hlediska provozní stránky. Tyto nižší ekonomické útvary se obvykle nazývají "hospodářská střediska".[9] Hospodářské středisko je samostatně hospodařící vnitropodnikový útvar, který:

- sleduje náklady, výnosy a výsledek hospodaření za dané středisko
- má předem určeny úkoly v peněžních jednotkách, u výrobních středisek i v hmotných
- v peněžních jednotkách eviduje vstupy a výstupy (střediskové náklady a výnosy)
- pro náklady a výnosy sestavuje vlastní rozpočet na dané období. [15]

Existuje několik typů středisek, které se v rámci výrobních podniků zřizují, jsou to střediska výrobní, zásobovací, správní a odbytová. Tvoří se ale i další, méně obvyklá, jako je nevýrobní (pomocné) středisko a zúčtovací středisko, které zahrnuje středisko neutrální a realizační.

3.1 Výrobní středisko

3.1.1 Výrobní středisko

Jedná se o uzavřený a samostatný technologický postup - výrobní a nevýrobní operace. Tyto operace započínají odběrem materiálu ze skladu, případně polotovarů a je zakončena výrobkem, dokončenou činností nebo splněnou službou. Výstup střediska nazýváme výkon. Může se jednat o hotový výrobek, jeho částí nebo hromadné operace.

3.1.2 Středisko výrobní režie

Ve středisku výrobní režie se sledují náklady na řízení a obsluhu výroby. Ty vznikají řídicími a obslužnými činnostmi včetně odpisů a některých technologických nákladů. Mohou to být i náklady na řízení a provoz meziskladů nedokončené výroby a polotovar, které slouží k převodu z jednoho výrobního střediska do dalšího, dále manipulační a dopravní zařízení.

3.2 Středisko zásobovací režie (zásobovací středisko, středisko materiálně-technického zásobování a středisko nákupu)

Toto středisko zahrnuje náklady vynaložené na pořízení, přijímání, skladování, výdej a úpravu materiálu. Patří sem i náklady na vlastní provoz daného zásobovacího střediska.

3.3 Středisko správní režie (správní středisko, vedení podniku)

Správní režii lze chápat jako náklady na správu a řízení podniku, ať jako celku či i jeho nižších částí.

3.4 Středisko odbytové režie (odbytové středisko, expedice)

Toto středisko zahrnuje náklady na přebírání, balení, skladování a expedování finálních výrobků. Patří sem ale také náklady na průzkum trhu a podobné činnosti.

3.5 Střediska pomocná a obslužná (střediska údržby a oprav, dopravní střediska)

Jedná se o střediska, která nezajišťují činnosti související s hlavní činností podniku, ale jsou pro podnik stejně důležitá, protože zajišťují jeho bezproblémový chod.

3.6 Realizační středisko

Realizační středisko je jediné, které postrádá hmotnou podstatu. Zabývá se účetně-technickou činností. Využívá se k zúčtování nákladů a výnosů produkce, kde výsledkem tohoto střediska je zisk z produkce realizovanou podnikem. [9]

Hospodářská střediska lze dále dělit podle rozdělní pravomocí a míry odpovědnosti na:

- **nákladově řízené středisko** - to je nejnižším útvarem v podniku, za které se náklady z hlediska odpovědnosti sledují. Pracovníkům střediska je stanoven rozpočet nákladů, které jsou ovlivnitelné a jsou předmětem kontroly. Příkladem mohou být výrobní útvary vyrábějící polotovary a útvary oprav a údržby.
- **ziskové středisko** - pracovníci zde odpovídají nejen za náklady, ale také za výnosy. Může to být například prodejní závod výrobního podniku.
- **rentabilní středisko** - odpovídá za náklady a výnosy, ale částí i za výši střediskem vázaného kapitálu. Například střediska "staveb", místně odloučený závod, který se zabývá výrobou a prodejem doplňkových produktů, atd.)
- **investiční středisko** - oproti předchozímu středisku, vedoucí tohoto střediska má pravomoc rozhodovat o pořizování investic. Kromě vrcholového managementu to může být třeba závod zodpovědný za finalizaci části podnikatelského procesu podniku, který je vyčleněný.
- **výnosové středisko** - analogie střediska nákladů, pouze s výnosy. Například podnikový útvar prodeje, prodejní oddělení obchodního domu, apod.
- **a výdajové středisko** - souvisí s nákladovým střediskem, pracovníci ale nemají odpovědnost za náklady, nýbrž za výdaje, které by měly přinést podniku prospěch v budoucnosti. Typickým příkladem - útvar výzkumu a vývoje.

4 PŘIDANÁ HODNOTA

Přidaná hodnota je taková hodnota, která byla přidána k ceně nákupu zboží při jeho prodeji. [6]

Přidanou hodnotu lze tedy chápat jako peněžně ocenitelné úsilí, které v rámci podnikových možností přidal podnikatel k nakoupeným vstupům. Obvykle se používá k hodnocení výkonnosti podniku při finanční analýze s využitím ukazatelů, které přidanou hodnotu zahrnují. [2]

4.1 Účetní přidaná hodnota

Účetní přidaná hodnota, kterou firma vyprodukovala je součástí výkazu zisků a ztrát. Lze ji vymežit následovně:

tržby za prodej zboží
- náklady vynaložené na prodej zboží
+ výkony
- výkonová spotřeba

Její velikost je podstatným faktorem, který určuje velikost čistého zisku firmy. Tuto přidanou hodnotu lze použít k výplatě mezd, na odpisy, k splácení úroků a dalším firemním nákladům (viz Výkaz zisků a ztráty). Vše co vlastníkově zůstane, je potom čistý zisk. Jeho velikost je důležitým faktorem, který ovlivňuje i zisk ekonomický.

4.2 Ekonomická přidaná hodnota

Ekonomickou přidanou hodnotu vyjadřuje ukazatel EVA (Economic value added). Je to peněžní vyjádření částky navýšení bohatství vlastníků, neboli ekonomický zisk. Jedná se takovou částku, kterou vlastníci získají oproti jiné (stejně rizikové) investici navíc.

Lze ji vyjádřit následovně:

$$EVA = (ROE - r_e) \times VK$$

Roznásobením dostáváme:

$$EVA = \check{C}Z - VK \times r_e$$

kde

$VK \times r_e$ jsou absolutně vyjádřené náklady na vlastní kapitál

$\check{C}Z$ představuje čistý zisk.

Je tedy zřejmé, že ekonomický zisk se liší od účetního čistého zisku. Ekonomický zisk je nižší o absolutní hodnotu nákladů na vlastní kapitál. Pokud je čistý zisk nižší než absolutní hodnota alternativního nákladu vlastního kapitálu (tedy čistý zisk, který by investicí získal), pak firma svou funkcí snižuje vlastnictví svých majitelů.

4.3 Tržní přidaná hodnota

Trhem přidanou hodnotu lze vymezit jako rozdíl tržní cen akcie a účetní hodnotou vlastního kapitálu na danou akcii. Vyjadřuje ji ukazatel MVA (Market value added):

$$MVA = P - BV$$

kde

P je tržní cena akcie (price)

BV je účetní hodnota vlastního kapitálu na akcii (book value)

Tržní cenu akcie lze zjistit z kapitálového trhu za předpokladu, že podnikové akcie jsou veřejně obchodované. Ukazatel MVA je dlouhodobým ukazatelem výkonnosti podniku. Prvky ukazatele je možné vyjádřit také podíl,

$$\frac{P}{BV}$$

který znázorňuje index ziskovosti, který je důležitý především pro investory. Ti také očekávají, že takový podíl bude větší než jedna. Pokud by tomu tak nebylo, tak firma s takovým výsledkem bude považována za rizikovou a neperspektivní, jelikož nedosahuje čisté současné hodnoty, který daný podíl vyjadřuje. [10]

5 VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

Hospodářský výsledek vyjadřuje rozdíl mezi celkovými výnosy a náklady. Výsledkem je zisk, nebo ztráta. Pokud náklady převyšují výnosy, vzniká ztráta, v opačném případě zisk. Výsledek hospodaření lze zjistit z výkazu zisku a ztráty. [6]

Výsledek hospodaření se sleduje ve třech oblastech, jedná se o:

- provozní výsledek hospodaření
- finanční výsledek hospodaření
- mimořádný výsledek hospodaření[5]

5.1 Struktura výpočtu výsledku hospodaření

§ 38a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen "ZU") rozlišuje následující kategorie výsledku hospodaření (dále jen "VH"):

Provozní VH = Výnosy účtů 60x až 65x a 697 - Náklady účtů 50x až 55x a 597,

Finanční VH = Výnosy účtů 66x až 67x a 698 - Náklady účtů 56x až 57x a 598,

VH za běžnou činnost = Provozní VH + Finanční VH - Daň za běžnou činnost,

Mimořádný VH = Výnosy 68x - Náklady 58x - Daň z příjmů z mimořádné činnosti,

VH před zdaněním = Provozní VH + Finanční VH + Výnosy 68x - Náklady 58x,

VH za účetní období ("Po zdanění") = VH za běžnou činnost - Účet 596.

Účet 596 představuje převedené podíly na VH společníkům. [13]

5.2 Faktory mající vliv na tvorbu výsledku hospodaření

Existuje několik faktorů, které mají vliv na tvorbu výsledku hospodaření v podniku, pouze některé jdou ale podnikem ovlivnit.

Typickým příkladem faktorů, které podnik nemůže ovlivnit, jsou situace v makroekonomickém prostředí. Může se jednat například o ekonomickou krizi. Neovlivnitelné je ve své podstatě i prostředí, ve kterém podnik působí. Dalšími příklady může být daňové zatížení, sociální vazby, kultura, legislativa, ale i přístup a ochota úřadů.

K faktory ovlivňujícím výsledek hospodaření lze začlenit:

- *technicko-ekonomické faktory efektivnosti* (úroveň produktivity práce, hmotného kapitálu a přírodních zdrojů, objemu, kvality a struktury výkonů, atd.),
- *faktory cenové a finanční povahy* (cena zboží, výrobků a služeb, úrokové a daňové sazby, pojištění, apod.)

Daňová zátěž je velmi důležitým faktorem, protože daň z příjmu výsledek hospodaření snižuje, ale zároveň má vliv na samotný hospodářský výsledek, protože podniky se záměrně optimalizacemi snaží dosahovat nižšího zisku.

Samotný výsledek hospodaření je možné zvyšovat přírůstkem výnosů, nebo úbytkem nákladů. Na náklad a výnosy podniku také působí různé faktory, jsou to např.:

- spokojenost zaměstnanců, průnik na nové trhy,
- změna sortimentu výrobků,
- nové výrobky s vysokou úrovní užitnosti a s relativně vyšší cenou,
- reengineering podniku,
- rychlejší obrat oběžných aktiv, apod. [5]

5.3 Zisk

Zisk je hlavním cílem celého podnikání, ne však jediným. Vzniká pokud výnosy převyšují náklady a plní následující důležité funkce:

- je kritérium pro základní rozhodování o všech ekonomických otázkách podniku,
- rozvojová funkce - tvorba zdrojů pro další rozvoj podniku,
- rozdělovací funkce - vyplácení dividend, úroků investorům a daně státu,
- motivační funkce - základní motiv podnikání.

Zisk lze zvýšit pomocí dvou základních způsobů a to snížením nákladů nebo zvýšením výnosů. [6]

6 FINANČNÍ VÝKAZY

Výkazy zachycují hospodářské procesy v podniku a jejich jednotlivé operace. Jsou součástí účetních závěrek a mezi základní externí účetní výkazy patří:

- Rozvaha,
- Výkaz zisku a ztráty,
- Výkaz cash flow. [1]

6.1 Rozvaha

Rozvaha vyobrazuje majetek podniku (aktiva) na levé straně struktury a na pravé straně zachycuje zdroje jeho krytí (pasiva) k danému okamžiku. Aktiva se často označují jako majetková struktura a pasiva jako struktura finanční, protože jsou to zdroje, kterými je majetek financován. [1]

Kromě vyjádření o stavu a složení a o zdrojích, ze kterých byl majetek pořízen, má rozvaha ještě jednu významnou funkci a to, že umožňuje vypočítat výsledek hospodaření nebo ztrátu.

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA} + \text{ZISK} \text{ nebo } \text{AKTIVA} + \text{ZTRÁTA} = \text{PASIVA}$$

V rozvaze musí platit bilanční rovnice, která vyjadřuje, že:

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}. [5]$$

Podle příležitosti sestavování rozvahy se tvoří tyto typy:

- **počáteční rozvaha** - při založení podniku,
- **řádná rozvaha** - na konci účetního období (obvykle za rok), zachycuje změny hospodářských operací (nákup materiálu, prodej výrobků, apod.),
- **mimořádná rozvaha** - při zvláštních příležitostech (fúze, rozdělení, likvidace podniku, atd.). [6]

6.1.1 Majetková struktura

Majetek podniku se rozlišuje podle formy na stálá a oběžná aktiva. Stálá aktiva mají dlouhodobý charakter a postupně se spotřebovávají. Ty se dále člení na:

- dlouhodobý nehmotný majetek, který zahrnuje nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, ocenitelná práva, goodwill, software, licence,

- dlouhodobý hmotný majetek, do kterého patří např. stavby, budovy, stroje, pozemky, dopravní prostředky, umělecká díla, sbírky, inventář, apod.,
- a dlouhodobý finanční majetek, pod který se řadí cenné papíry a majetkové podíly, půjčky a úvěry poskytnuté podnikům ve skupině s delší splatností než 1 rok.

Oběžná aktiva mají charakter krátkodobý a spotřebovávají se najednou. Patří sem:

- zásoby, které zahrnují materiál, surovin, zásoby vlastní výroby, zboží a zvířata,
- pohledávky, do kterých patří např. pohledávky za odběrateli, vůči zaměstnancům, státu, finančním orgánům a institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění apod.),
- peněžní prostředky v hotovosti, na bankovních účtech, ceniny, šeky, poukázky na odběr zboží,
- a krátkodobý finanční majetek, který zahrnuje obchodovatelné cenné papíry (majetkové a dlužné). [5]

Majetková struktura dále obsahuje položky:

- Pohledávky za nesplacený základní materiál, které představují upsaný, ale doposud nesplacený stav akcií nebo majetkových podílů,
- a Ostatní aktiva, které obsahují položky časového rozlišení. Pro ty je charakteristické, že období jejich vzniku neodpovídá období, do něhož věcně patří. Jedná se o náklady příštích období, příjmy příštích období a dohadné účty aktivní.

Položky aktiv v rozvaze jsou stanoveny v zůstatkových cenách, přitom jsou ale uváděny pořizovací ceny a oprávky a opravné položky k jednotlivým položkám. Zůstatková cena je určena snížením pořizovací ceny o výši oprávek a opravných položek. Oprávky zobrazují trvalé snížení hodnoty majetku (u dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku) a opravné položky slouží k vyjádření přechodného snížení hodnoty aktiv. [1]

6.1.2 Finanční struktura

Finanční struktura zobrazuje pohled na majetek z pohledu vlastnictví a způsobu financování majetku. Kapitál (finanční krytí majetku) je zdroj, ze kterého majetek (aktiva) vznikl. Tato strana se také nazývá stranou "pasiv". Patří sem vlastní kapitál podniku, cizí zdroje a účty časového rozlišení.

Vlastní kapitál zahrnuje následující položky:

- základní kapitál, který je tvořen peněžitými a nepeněžitými vklady společníků (akcionářů, podílníků) do společnosti,
- kapitálové fondy, zahrnující kapitálové fondy, fondy ze zisku, statutární fondy, atd. Mezi zvláštní fond patří i nerozdělený zisk minulých let, případně neuhrazená ztráta minulých let.
- a výsledek hospodaření za běžné období, nerozdělený zisk (neuhrazená ztráta) minulých let.

Cizí zdroje zahrnují:

- rezervy, které podnik tvoří na krytí ztrát nebo k určitému účelu. Jsou to rezervy tvořené ze zákona (zákonné) nebo ostatní,
- dlouhodobé závazky, které vznikají dlouhodobým financováním cizím subjektem, kdy splatnost je delší než 1 rok.,
- krátkodobé závazky, které jsou využívány pro financování běžného provozu. Mohou to být závazky z obchodních vztahů, přijaté zálohy, závazky ke společníkům, k zaměstnancům, vůči finančním orgánům, apod.),

Časové rozlišení zahrnují zdroje, které jsou časově rozlišovány. Jsou to výnosy příštích období, výdaje příštích období a dohadné účty pasivní. [5]

6.1.3 Struktura rozvahy

Tabulka 1: Struktura Rozvahy

AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	A. Vlastní kapitál
B. Dlouhodobý majetek	A.I. Základní kapitál
B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II. Kapitálové fondy
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	A.III. Fondy na zisku
B.III. Dlouhodobý finanční majetek	A.IV. VH minulých let
	A.V. VH běžného účetního období
C. Oběžná aktiva	B. Cizí zdroje
C.I. Zásoby	B.I. Rezervy
C.I. Dlouhodobé pohledávky	B.II. Dlouhodobé závazky
C.II. Krátkodobé pohledávky	B.III. Krátkodobé závazky
C.III. Krátkodobý finanční majetek	B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci
D. Ostatní aktiva	C. Ostatní pasiva
D.I. Časové rozlišení	C.I. Časové rozlišení

Zpracováno podle [1]

6.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty, nazýván také jako Výsledovka, zachycuje postup reprodukce majetku. Informuje nejen o tom, jak výsledek hospodaření firmy za dané účetní období vzniká, ale vyčísluje i jeho složky. Ve výkazu zisku a ztráty se rozlišuje:

- výsledek hospodaření z provozní činnosti,
- výsledek hospodaření z finanční činnosti,
- a výsledek hospodaření z mimořádné činnosti.

Přičemž součet výsledku z provozní činnosti a finanční činnosti tvoří hospodářský výsledek z běžné činnosti a následně v součtu s mimořádným výsledkem hospodaření vyobrazuje hospodářský výsledek za účetní období. [10]

Výsledovka podává přehled o ziskovosti daného podniku za určité období. Ziskovost je zde měřena porovnáním použitých nákladů a vyprodukovaných výnosů za dané období. Lze vyjádřit následujícím vztahem:

$$\Sigma \text{Výsledek hospodaření (=ZISK)} = \Sigma \text{Výnosy} > \Sigma \text{Náklady}$$

$$\Sigma \text{Výsledek hospodaření (=ZTRÁTA)} = \Sigma \text{Náklady} > \Sigma \text{Výnosy}.$$

Výkaz je možné sestavovat dvěma způsoby a to podle druhového třídění výnosů nákladů, nebo podle třídění účelového. [5]

6.2.1 VH z provozní činnosti

Ve převážné většině podniků zahrnuje základní a opakující se činnosti podniku. U výrobně zaměřeného podniku se jedná o tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, od kterých se odečtou náklady výrobní spotřeby (spotřeba materiálu, energie, služeb), osobní spotřeba (mzdy, odměny, pojištění), daně a poplatky. U obchodního podniku je základní položkou obchodní marže, která představuje rozdíl tržeb a nákladů na prodané zboží.

6.2.2 VH z finanční činnosti

Tento VH je vázán na způsob financování a na finanční operace podniku. Vyjadřuje se jako rozdíl finančních výnosů a finančních nákladů.

6.2.3 VH z mimořádné činnosti

Zahrnuje mimořádné (nepravidelné a neočekávané) operace podniku. Určuje se rozdílem mezi mimořádnými výnosy a mimořádnými náklady. Vzniká nejčastěji

v důsledku manka a škody, přebytků na majetku u finančních účtů nebo investic, nebo v důsledku oceňování majetku. [1]

6.2.4 Struktura výkazu zisku a ztráty

Tabulka 2: Struktura Výkazu zisku a ztráty

Řádek č.	Struktura	Vztah
1.	Tržby z prodaného zboží	
2.	(-) Náklady spojené s prodejem zboží	
3.	<i>OBCHODNÍ MARŽE (rozpětí)</i>	(1-2)
4.	Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	
5.	(-) Provozní náklady	
6.	<i>= PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ</i>	(3+4-5)
7.	Finanční výnosy	
8.	(-) Finanční náklady	
9.	<i>= FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ</i>	(7-8)
10.	- daň z příjmu za běžnou činnost	
11.	= VH ZA BĚŽNOU ČINNOST	(6+9-10)
12.	Mimořádné výnosy	
13.	(-) Mimořádné náklady	
14.	- daň z mimořádné činnosti	
15.	<i>= MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ</i>	(11+12-13-14)
16.	= VH ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ	(11+15)

Zpracováno podle: [6],[1]

6.3 Výkaz Cash flow

Výkaz zisku a ztráty zobrazuje celkový tok peněžních prostředků v rozvaze z určité časové období. Analyzují se vlivy, které zapříčinily zvýšení nebo snížení pracovního kapitálu. Vyhodnocují se tedy všechny vlivy, které měly na pohyb hotovosti vliv, kterými jsou peněžní příjmy a peněžní výdaje.

Data k sestavení vychází z Rozvahy a Výkazu zisku a ztráty, tím způsobem, že přenáší náklady a výnosy na výdaje a příjmy. Cash flow je tedy dáno jako rozdíl mezi příjmy a výdaji. Zobrazuje "přítok" a "odtok" peněz za dané období, členěné podle činností, kterých se týká. [5]

Cash flow se zjišťuje dvěma metodami a to přímou a nepřímou. Přímá metoda sleduje příjmy a výdaje za dané období, v praxi se tato metoda ale spíše nepoužívá. Druhou metodou je metoda nepřímá, která čerpá z vykázaného zisku (HV) a ten upravuje o nepeněžní transakce a ostatní pohyby peněz, výpočet lze vyjádřit dle následujícího schématu - tabulka č. 3.

Tabulka 3: Schéma výkazu Cash flow

ZISK BĚŽNÉHO OBDOBÍ
- Výnosy, které nebyly v běžném období příjmy
+ Náklady, které nebyly v běžném období výdaji
- Výdaje, které nebyly v běžném období náklady
+ Příjmy, které nebyly v běžném období výnosy

Zdroj: [6]

Při sestavování výkazu platí pravidla:

- zvýšení položky aktiv způsobí snížení peněžních prostředků (a naopak),
- zvýšení položky pasiv způsobí zvýšení peněžních prostředků (a naopak). [6]

Tabulka 4: Schéma výkazu CF ve zjednodušené podobě

Počáteční stav peněžních prostředků
+ CF z provozní činnosti
+ CF z investiční činnosti
+ CF z finanční činnosti
Konečný stav peněžních prostředků

Zpracováno podle: [6]

Výkaz CF se člení podle aktivit podniku na:

- *CF z provozní činnosti* - aktivit ovlivňující tvorbu čistého zisku. Základ je zisk z výrobní a odbytové činnosti daného podniku, ale ovlivňují ho také přijaté úroky a dividendy z investic, odpisy (tvoří finanční zdroje, i když se jedná o fiktivní náklad - předpokládá se pokrytí tržbami). Výše CF je dána změnou pracovního kapitálu (zásob, pohledávek, závazků) a časovým rozlišením nákladů a výnosů.
- *CF z investiční činnosti* - patří sem aktivity, které jsou spojeny s pohybem investičních aktiv. Výše je dána hlavně pohybem aktiv vlastních a transakcemi na dlouhodobém finančním trhu (nákup a prodej cenných papírů). Patří sem i poskytování půjček a úvěrů příbuzným firmám.
- *CF z finanční činnosti* - ten zahrnuje všechny finanční operace s věřiteli finančních prostředků. (střednědobé a krátkodobé půjčky, příjem a splátky úvěrů, výdej a splátky obligací, emise akcií).

6.3.1 Struktura výkazu CF

Tabulka 5: Struktura CF

Počáteční stav peněžních prostředků
Zisk po zdanění + odpisy (Zisk po zdanění + odpisy = <i>CF ze samofinancování</i>) - přírůstek zásob - přírůstek pohledávek + přírůstek závazků u dodavatelů - úbytek krátkodobých závazků + úbytek krátkodobých cenných papírů
<i>CF z provozní činnosti</i>
- pořízení dlouhodobého majetku
<i>CF z investiční činnosti</i>
- úbytek dlouhodobých závazků - vyplacení dividend
<i>CF z finanční činnosti</i>
CF celkem
Konečný stav peněžních prostředků

Zpracováno podle: [6]

7 METODY HODNOCENÍ EKONOMICKÝCH VÝSLEDKŮ PODNIKU

7.1 Horizontální rozbor - analýza trendů

Analýzou trendů se sleduje vývoj jednotlivých ukazatelů v čase. Při této analýze se postupuje po sloupcích, proto se také nazývá analýzou horizontální. Údaje za běžný a minulý rok jsou uvedeny v základních výkazech, základní údaje za uplynulá léta se poté nejčastěji zjišťují z přílohy k výroční zprávě. Z údajů za dva po sobě jdoucích let se vypočítává přírůstek (kladný nebo záporný) a to v absolutních číslech i procentech (index, koeficient růstu). Z údajů za několik let se vypočítávají indexy řetězové, které ukazují meziroční tempa růstu. Časový vývoj se nejlépe znázorňuje pomocí grafů. [11]

V této analýze se zjišťuje, o kolik jednotek (absolutní změna) a o kolik % (procentní změna) se daná položka v čase změnila. Nejprve se musí vypočítat absolutní výše změny (hodnota t) a to rozdílem hodnot dvou po sobě jdoucích let. Tato hodnota se poté vyjádří procentem k hodnotě výchozího roku, pomocí vzorce [4]:

$$\text{procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{hodnota } t-1} \times 100(\%)$$

7.2 Vertikální analýza - technika procentního rozboru

Vertikální analýza postupuje ve výkazech odshora dolů, proto je také známá jako analýza vertikální. Pokud jsou k dispozici data za více let, lze rozpoznat trendy nebo závažnější časové změny komponent. [4]

Zlepšuje jednak časový pohled na výkazy a jejich ukazatele, ale také na jejich strukturu a změny (např. růst podílu některých položek, nebo pokles jiných). Je založena na výpočtech procentních podílů jednotlivých složek na celku (v rozvaze bilanční suma, ve výsledovce tržby). Procentní vyjádření veličin činí tuto analýzu vhodným nástrojem k meziročnímu či mezipodnikovému srovnávání. [11]

Pomocí obou zmíněných analýz lze nahlížet na původní absolutní údaje z výkazů v určitých souvislostech. Jsou základním východiskem analýzy výkazů a pomáhají k prvotní orientaci v podnikovém hospodaření. Ukazují na problémové oblasti, kterými je potřeba se zabývat podrobněji.

Protože cílem horizontální a vertikální analýzy je zejména rozebírání a sledování vývoje finanční situace v minulém období a hledání jeho příčin, jsou omezené možnosti na vytváření závěrů o finančních vyhlídkách do budoucnosti podniku. [4]

Autorka bude hodnotit hospodářské výsledky vybraného podniku a podíl hospodářských středisek na výsledcích ve sledovaném období podle následujících kritérií:

- 1. Vývoj provozního hospodářského výsledku (PHV) a výsledku hospodaření za účetní období,**
- 2. Srovnání plánovaného a skutečně dosaženého PHV,**
- 3. Podíl jednotlivých hospodářských středisek (SBU a skupiny ostatních útvarů) na provozním hospodářském výsledku.**

8 PODNIK X

Bakalářskou práci autorka aplikovala na vybraný podnik, který si přál vystupovat anonymně a proto jej autorka v práci bude označovat jako Podnik X.

8.1 Představení vybrané společnosti

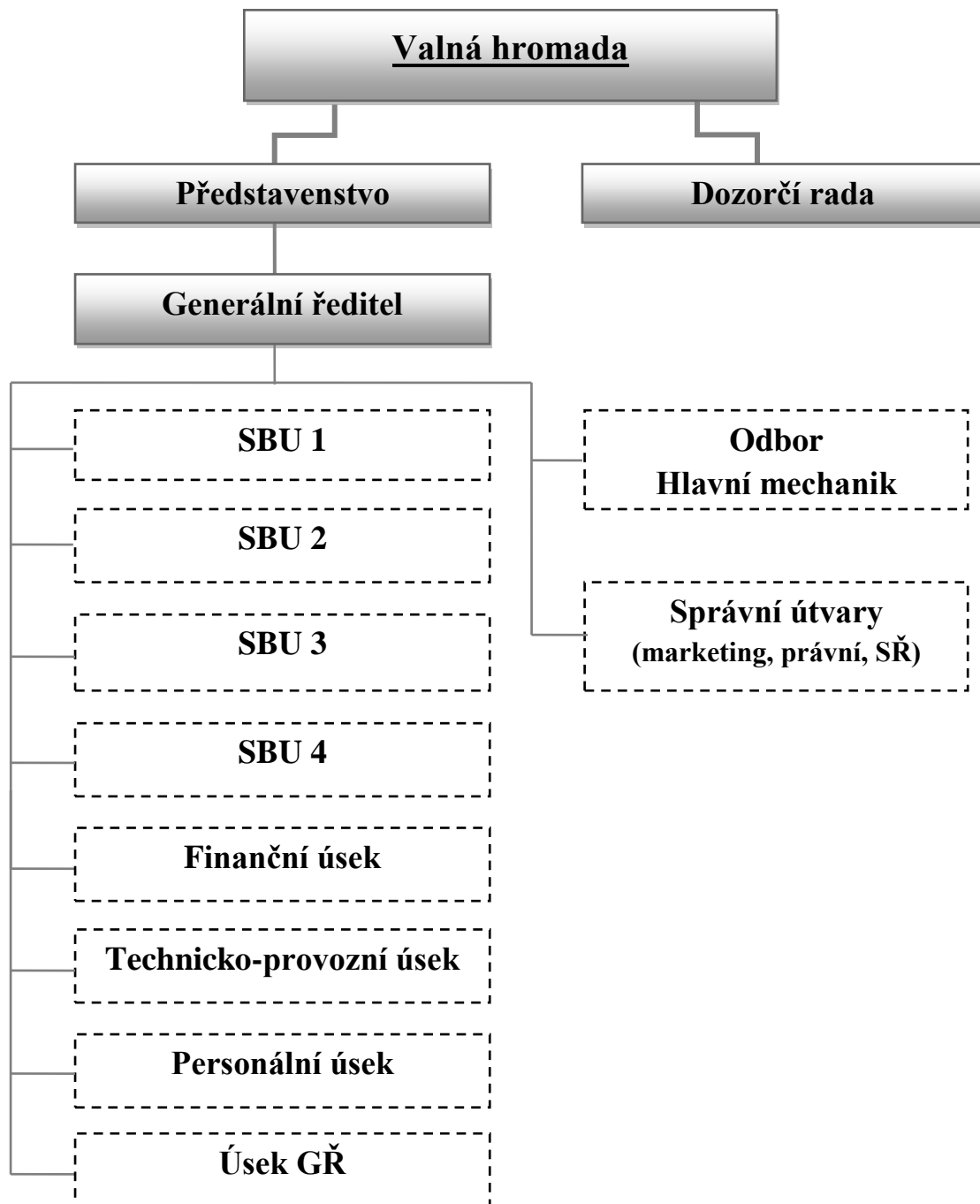
Vybraná společnost je výrobně-obchodní s více než devadesátiletou historií. Prioritou společnosti je naprostá bezpečnost výroby, maximální důraz na ochranu životního prostředí (mj. vysoké investice do oblasti ekologie) a vytváření dlouhodobě dobrých vztahů s veřejností.

Produkce je zaměřena především na trhy v zahraničí, kde se realizuje více jak 80% z celkového prodeje. Rozhodujícím teritoriem exportu jsou státy Evropské unie a USA. Hlavními obchodními partnery z hlediska prodeje jsou USA a Německo, dále Itálie, Francie, Polsko, Rusko, Švýcarsko, Španělsko a Belgie. Z pohledu nákupu je největším obchodním partnerem Čína, dále pak Indie a Německo.

8.2 Mise, vize a hodnoty společnosti

- **Mise** - Posláním společnosti je vybudování dlouhodobých a pro obě strany výhodných vztahů se zákazníky. Poskytují služby a produkty na světové úrovni. Je odpovědným zaměstnavatelem, kladoucí důraz na spolupráci v týmech a osobní rozvoj zaměstnanců. K zaměstnancům je přistupováno s úctou a dle norem etiky. Vysoce kvalifikovaní a motivovaní zaměstnanci jsou základem úspěchu. Vše, co společnost dělá je s ohledem k životnímu prostředí, jedná se o ekologicky odpovědnou společnost, pro kterou je trvale udržitelný rozvoj podstatnou součástí podnikání. Podporuje také neziskové a vzdělávací projekty v regionu.
- **Vize** - Vizí pro společnost je: moderní, bezpečná, ekologická, prosperující a rozvíjející se firma - nejlepší zaměstnavatel v regionu.
- **Hodnoty** - Do hodnot společnosti patří: integrita, orientace na zákazníka, trvalé zlepšení, zapojení pracovníků, respekt, loajalita a vzdělávání.

8.3 Organizační struktura



Obrázek 1: Organizační struktura vybraného podniku

Zdroj: vlastní zpracování podle podnikových dokumentů

8.4 Charakteristika jednotlivých SBU, Útvarů a Úseků

Společnost se dělí na čtyři strategické obchodní jednotky. V práci autorka tyto jednotky kvůli anonymitě označila jako SBU 1 - SBU 4. Každý z těchto SBU má na starost určitou část produktového portfolia společnosti a zahrnují následující útvary:

- **SBU 1:** Útvar 1A, Útvar 1B, Útvar 1C.
- **SBU 2:** Útvar 2A, Útvar 2B, Útvar 2C, Útvar 2D,
- **SBU 3:** Útvar 3A a Útvar 3B.
- **SBU 4:** Toto SBU se již dále nedělí na útvary. Zajišťuje výrobu a dodávky energií.

Útvar Ostatní:

Zde se jedná o náklady a výnosy, které se neúčtují na střediska v rámci SBU, ale na některá střediska centrální. Je zde hlavně výsledek ze zúčtování rezerv, opravných položek (k investičnímu majetku, k zásobám a k pohledávkám), a z prodeje nepotřebného investičního majetku a materiálu.

Úseky:

- **Úsek GR** - Do tohoto úseku patří útvar Hlavního mechanika, který zajišťuje činnosti spojené s údržbou a opravou majetku, a několik menších specializovaných útvarů – právní odbor, marketing, systémy řízení.
- **Finance** - zajišťuje ekonomické činnosti – účetnictví, controlling, finance. Dále do něho patří i útvar IT.
- **Technicko-provozní** - Útvary především obslužné. Řeší investice, logistickou činnost, životní prostředí, nechemický nákup, dispečink, bezpečnost práce, požární ochranu, správu majetku.
- **Úsek Personální** - Činnosti spojené s personální a mzdovou agendou společnosti.

9 FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI

9.1 Analýza celkového ekonomického výsledku podniku

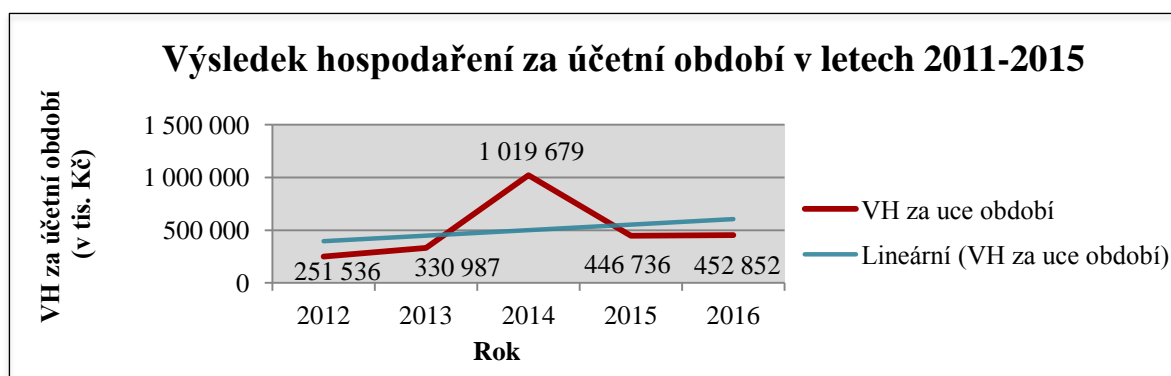
V této kapitole bude provedena finanční analýza vybrané společnosti v letech 2012 - 2016 za celý podnik. Nejprve bude provedena analýza vývoje hospodářských výsledků podniku, podíl finančního a provozního výsledku hospodaření na celkovém výsledku hospodaření a vývoj přidané hodnoty a jejích hlavních složek. V závěru dojde k výpočtu splnění stanoveného plánu s reálnými výsledky.

V následující tabulce jsou uvedeny ekonomické výsledky podniku v letech 2012-2016 a navazující obrázek č. 2 zobrazuje vývoj celkového výsledku hospodaření.

Tabulka 6: Ekonomické výsledky r. 2012-2016 (v tis. Kč)

Rok		2012	2013	2014	2015	2016
Provozní VH		207 707	309 970	577 819	506 291	542 375
Finanční VH		43 836	21 020	10 864	34 949	15 018
Daň z příjmů za běžnou činnost	Splatná	7	3	4	1 579	1 296
	odložená	0	0	- 431 000	92 925	103 272
VH za účetní období		251 536	330 987	1 019 679	446 736	452 852
VH před zdaněním		251 543	330 990	588 683	541 240	557 420

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů



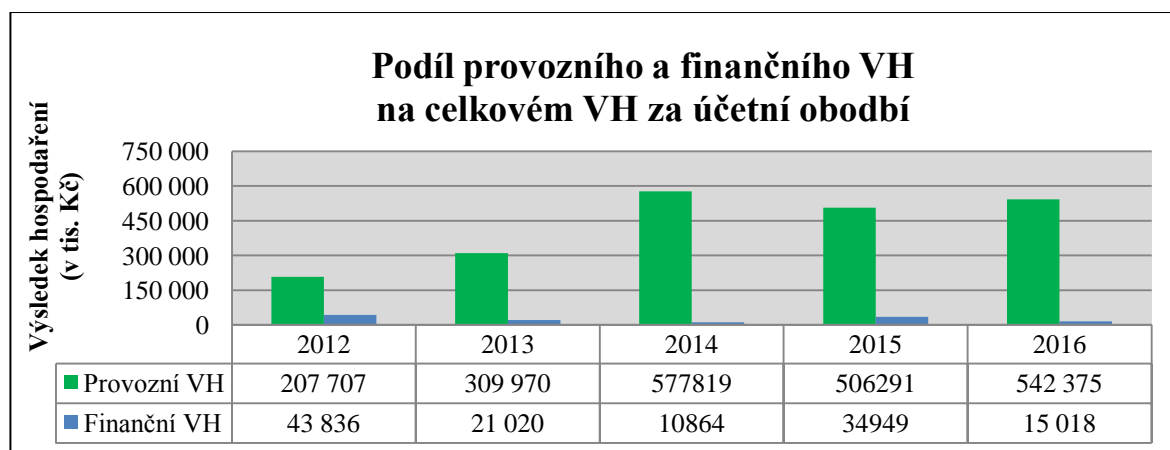
Obrázek 2: Vývoj VH za účetní období v letech 2012-2016

Zdroj: Zpracováno podle podnikových dokumentů

Z grafu a dat v tabulce je patrné, že největšího výsledku hospodaření bylo dosaženo v roce 2014. V tomto roce došlo k výraznému zvýšení absolutní hodnoty zisku, je však nutné zdůraznit, že nárůst je způsoben především z důvodu meziročního rozdílu v proúčtování odložené daně ve výši 431 mil. Kč, i bez té by byl sice výsledek hospodaření nejvyšší, avšak

ne v takové míře. Odložená daňová pohledávka byla zaúčtována, protože její uplatnění v budoucnu je pravděpodobné. Důvodem byl především rozdíl účetní a daňové hodnoty majetku a vývoj rezerv a opravných položek. Co se týká pouze prodejních výsledků dosáhl podnik nárůstu o 10,7%. Nárůst vytvořeného zisku před zdaněním ve srovnání s předchozím rokem byl ovlivněn především celkovým zlepšením prodejních výsledků společnosti včetně pozitivního dopadu vlivu kurzu - ten činil přibližně polovinu z prodejního nárůstu.

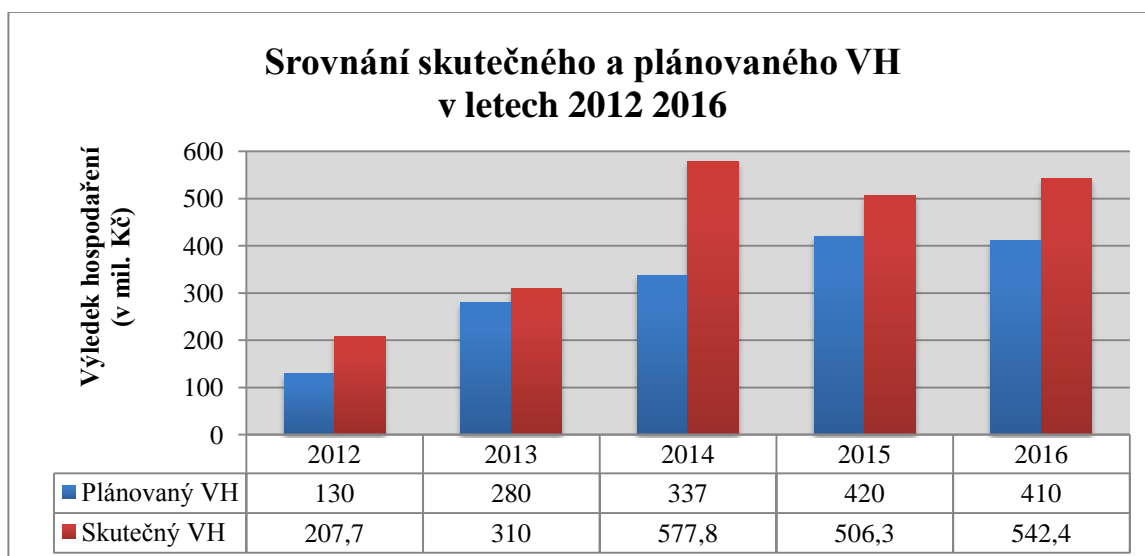
Obrázek č. 3 znázorňuje podíl provozního a finančního výsledku hospodaření na celkovém výsledku hospodaření za účetní období po období 5 let. Jak je z grafu patrné, nejvýznamnější složkou je výsledek hospodaření z provozní činnosti. U výrobních podniků je výsledek tvořen tržbou za prodané výrobky a služby, od které se odečtou náklady související s provozem, je tedy patrné, že výroba Podniku X je efektivní. Co se týká finančního výsledku hospodaření, ten je ve výrobních podnicích téměř vždy záporný díky placení úvěrů, ve vybrané společnosti je ale kladný, protože úvěrové zatížení společnosti bylo několik let nulové a ani v současnosti není velké. Proto je položka placených úvěrů nízká a vlivem zejména přijatých dividend je pak hospodářský výsledek z finanční činnosti kladný.



Obrázek 3: Podíl PVH a FVH na celkovém VH za účetní období

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

9.2 Srovnání skutečného PVH vzhledem k plánovanému PVH



Obrázek 4: Srovnání skutečného a plánovaného VH v letech 2012-2016

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Procentní naplnění plánu 2012-2016 bylo následující:

- 2012 - 159,77%,
- 2013 - 107,14%,
- 2014 - 171,45%,
- 2015 - 120,55%,
- 2016 - 132,29%.

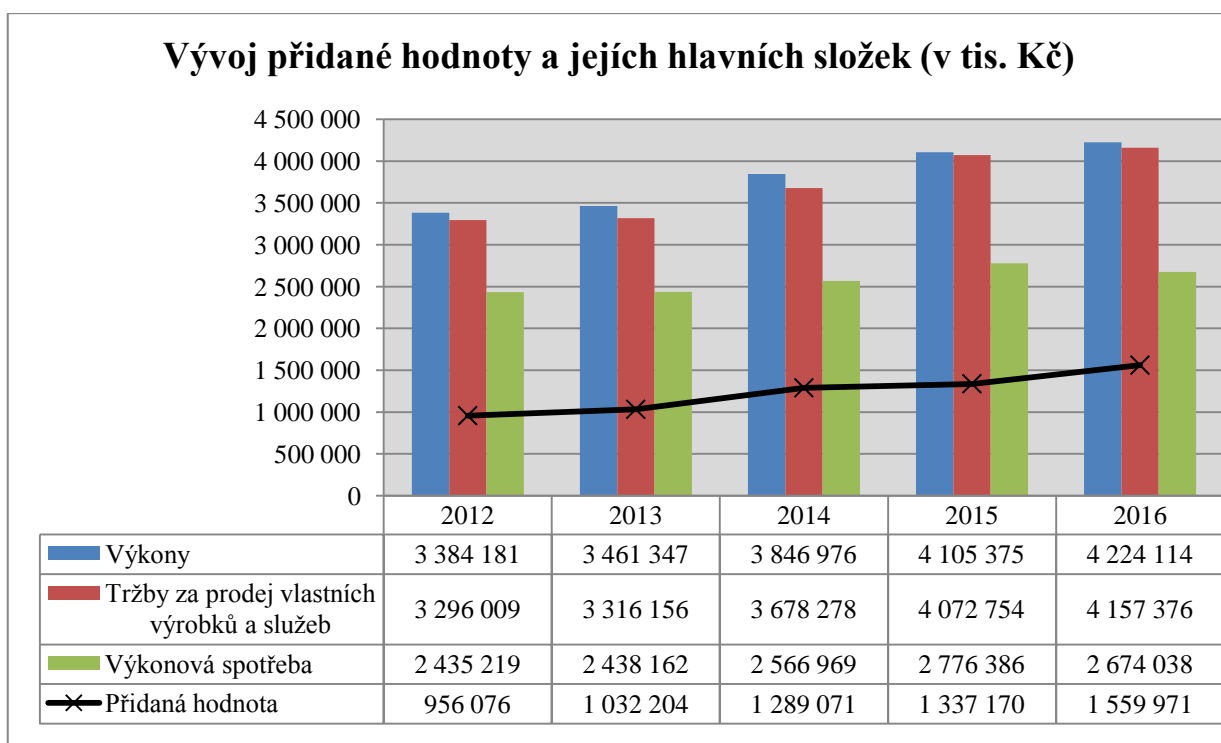
Na obrázku č. 4 lze vidět graf srovnání skutečného provozního výsledku hospodaření se stanoveným plánem. Skutečné výsledky jsou vždy ovlivněny řadou faktorů, které se liší od plánovaných záměrů a parametrů. Velkou roli zde hraje celkový vývoj ekonomiky na globálním trhu i v ČR, vývoj cenových relací na straně prodeje i nákupu, pohyb směnných kursů EUR a USD a dále i odchýlný vývoj některých významných nákladových položek. Obecně lze konstatovat, že odchylka od plánu za sledované období je vždy plusová, takže plánované cíle se daří splňovat, dokonce i překračovat. K největší odchylce došlo v roce 2014, kdy byl plán splněn na 171,45%.

9.3 Analýza přidané hodnoty

Následující tabulka a obrázek znázorňují vývoj přidané hodnoty a jejich složek - výkonů a výkonové spotřeby v letech 2012-2016. Přidaná hodnota je významnou částí výkazu zisku a ztráty, protože zobrazuje, kolik byl podnik schopný vydělat a zobrazuje náklady a náklady s těmito tržbami úzce spjaté.

Výkonová spotřeba roste úměrně s výkony. Meziročně dochází i k růstu přidané hodnoty. K největšímu meziročnímu růstu došlo mezi lety 2013 a 2014, kdy se přidaná hodnota zvýšila o 25%.

Co se týče nákladů, podnik by se je měl snažit snižovat, naopak růst přidané hodnoty značí příznivou situaci, jak pro podnik tak i případné věřitele, investory, neboť z pohledu finančních výsledků roste uplatitelnost výroby (produkce).



Obrázek 5: Vývoj přidané hodnoty a jejích hlavních složek (v tis. Kč)

Zdroj: zpracováno dle podnikových dokumentů

9.4 Analýza hospodářských středisek v podniku

Z pohledu účtování nákladů a výnosů se samozřejmě ve společnosti účtuje až na jednotlivá střediska - výrobní, obchodní, zásobovací, obslužné, správní. Z pohledu faktické tvorby PHV však není vhodné tyto údaje v ekonomickém řízení využívat, neboť neposkytují

komplexní pohled na ekonomiku (hlavně účetní oddělení výsledku hospodaření výroby a obchodu).

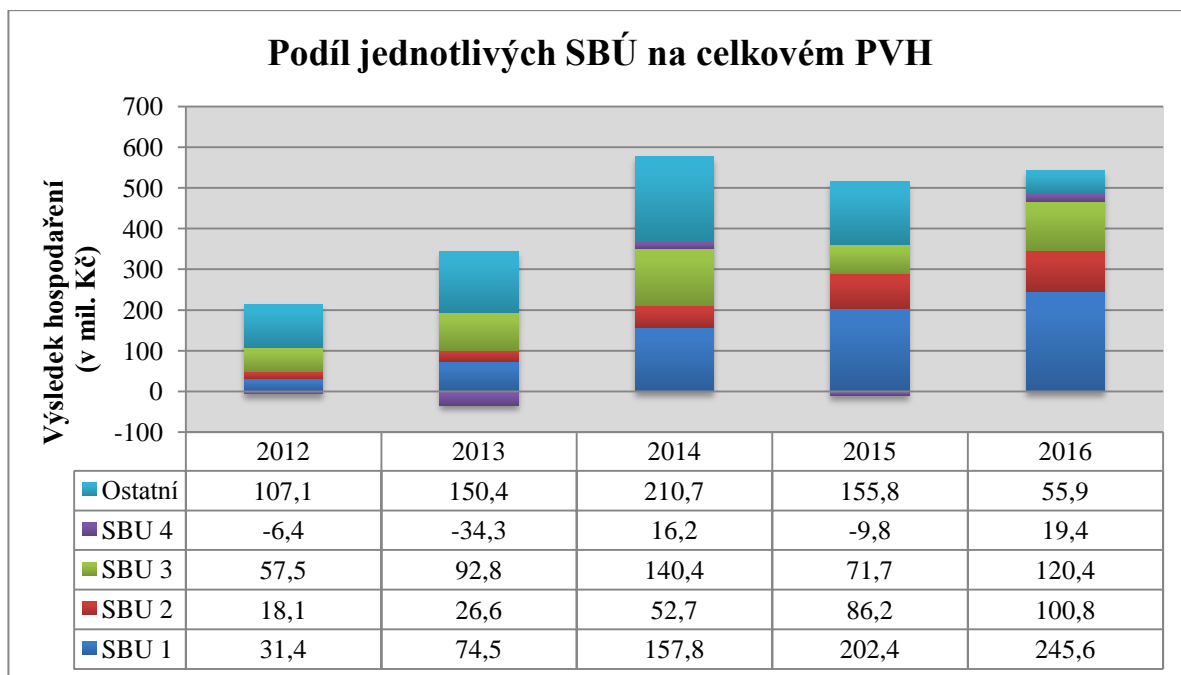
Proto v Podniku X sledují a hodnotí vývoj PHV podle tzv. podsegmentů, tj. celků, které v sobě zahrnují několik středisek, a které současně obsahují komplexní pohled na hospodaření v příslušném výrobním portfoliu - tj. sloučení výsledku z výrobní a obchodní činnosti. Rozdělení společnosti na útvary a následovně na vyšší úrovni na SBÚ platí v podstatě beze změny již řadu let, takže je možné objektivně sledovat vývoj v dlouhodobém časovém horizontu.

Výsledky útvarů jsou obecně výrazně ovlivněny vazbou na export, (Podnik X vyváží cca 85% své produkce), proto je silně závislá na vývoji situace na zahraničních trzích a dále vývojem kursů koruny vůči euru i americkému dolaru. Následující tabulka zobrazuje Hospodářský výsledek společnosti rozdělený do podnikových SBU a útvaru Ostatní.

Tabulka 7: Hospodářský výsledek hospodářských středisek v r. 2012 - 2016 (v mil. Kč)

Útvar	2012	2013	2014	2015	2016
Útvar 1A	19,0	5,0	-4,9	17,1	27,1
Útvar 1B	-3,5	21,9	83,2	123,6	152,4
Útvar 1C	15,9	47,6	79,5	61,7	66,1
SBU 1	31,4	74,5	157,8	202,4	245,6
Útvar 2A	-5,0	-4,4	-4,2	-3,5	5,0
Útvar 2B	22,9	25,2	26,9	32,1	15,0
Útvar 2C	-1,9	3,2	27,7	54,4	73,8
Útvar 2D	2,1	2,6	2,3	3,2	7,0
SBU 2	18,1	26,6	52,7	86,2	100,8
Útvar 3A	-3,3	-8,8	31,0	21,8	31,2
Útvar 3B	60,8	101,6	109,4	49,9	89,2
SBU 3	57,5	92,8	140,4	71,7	120,4
SBU 4	-6,4	-34,3	16,2	-9,8	19,7
OSTATNÍ	107,1	150,4	210,7	155,8	55,9
PODNIK X Celkem	207,7	310,0	577,8	506,3	542,4

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů



Obrázek 6: Podíl jednotlivých SBU na celkovém PVH

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Tabulka 8: Podíl jednotlivých SBU na celkovém PVH (v %)

Útvar	2012	2013	2014	2015	2016
SBU 1	15,12%	24,03%	27,31%	39,98%	45,28%
SBU 2	8,71%	8,58%	9,12%	17,03%	18,58%
SBU 3	27,68%	29,94%	24,30%	14,16%	22,20%
SBU 4	-3,08%	-11,06%	2,80%	-1,94%	3,63%
Ostatní	51,57%	48,52%	36,47%	30,77%	10,31%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku č. 6 jsou uvedeny číselné podíly SBU a Ostatní na celkovém provozním výsledku hospodaření, v následující tabulce jsou potom tyto podíly vyjádřené v procentech. V prvních 3 letech sledovaného období zaujímá největší podíl útvar Ostatní, což je dáno hlavně zúčtováním OP k investičnímu majetku, dále se zde projevuje zúčtování OP k oběžnému majetku, zúčtování rezerv a realizovaný zisk z prodejů nepotřebného investičního majetku a materiálu. Z pohledu pouze výrobních SBU zaujímají nejvyšší podíly SBU 1 a SBU 3. V posledních dvou letech 2015-2016 klesá podíl úseku Ostatní a nejvýznamnějším je SBU 1, které podíl v tomto období prudce vzrostl. SBÚ 2 je meziročně zhruba na stejné

pozici s mírně stoupajícím trendem s nadcházejícími roky. Stejně tak SBU 3 se meziročně drží na podobné hranici, k jediné výraznější odchylce došlo v roce 2015, kde se projevil nepříznivý vliv vyšších cen nakupovaných surovin a podíl tak klesl, s roce 2016 je však opět zaznamenán nárůst. Podíl SBU 4 se každý rok mění. Tyto výkyvy jsou dány různými faktory, které se špatně odhadují a meziročně se mění, projevují se zde také změny vyplývající z nových investic.

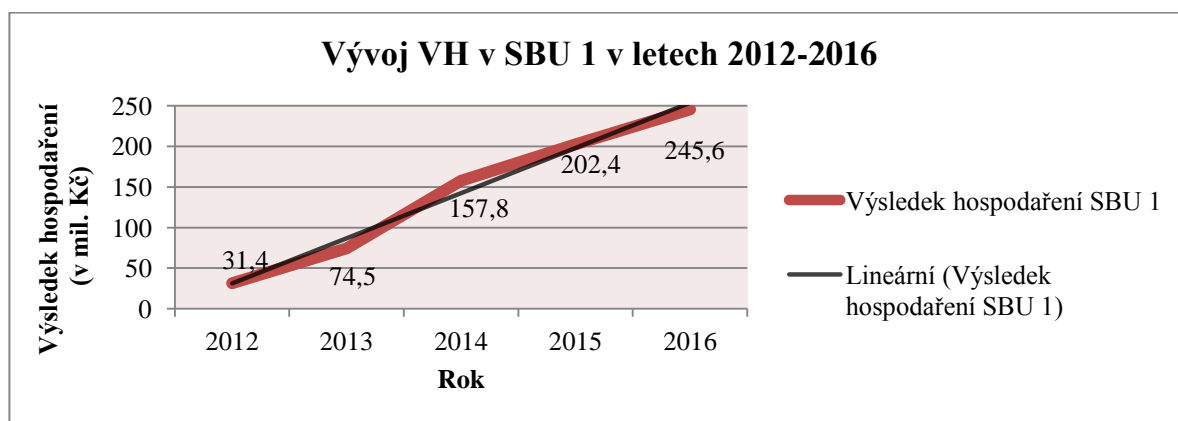
V následujících podkapitolách bude věnována pozornost konkrétním SBU, kde bude autorka sledovat vývoj ekonomických výsledků jak celého SBU, tak i jejich jednotlivých útvarů. Dále bude porovnávat výsledky se stanoveným plánem a určí, které útvary v SBU mají na celkový výsledek za SBU největší vliv - mají nejvyšší podíl na výsledku hospodaření daného SBU.

9.4.1 SBU 1

Tabulka 9: Ekonomické výsledky v SBU 1 v letech 2012-2016

Útvar	2012	2013	2014	2015	2016
Útvar 1A	19,0	5,0	-4,9	17,1	27,1
Útvar 1B	-3,5	21,9	83,2	123,6	152,4
Útvar 1C	15,9	47,6	79,5	61,7	66,1
SBU 1	31,4	74,5	157,8	202,4	245,6

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

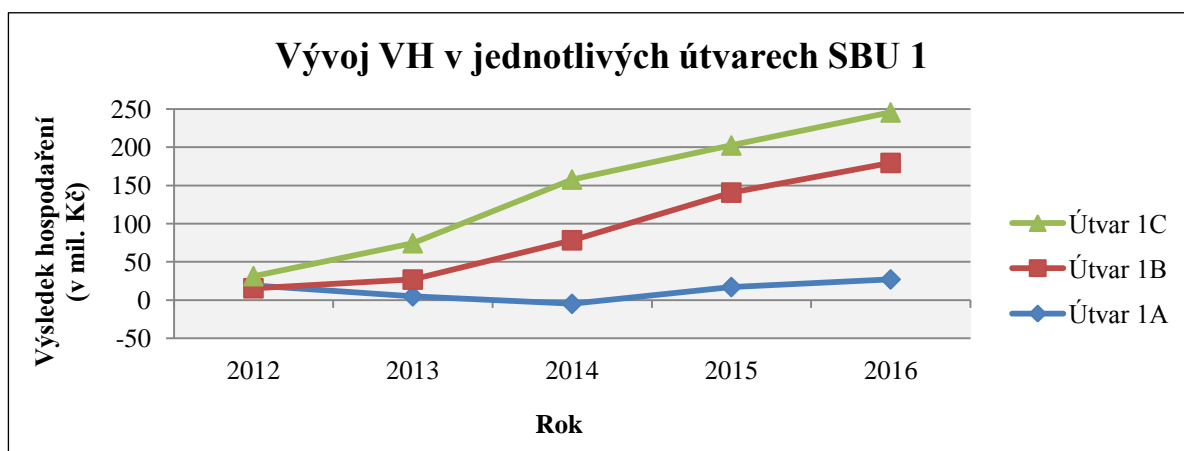


Obrázek 7: Vývoj VH v SBU 1 v letech 2012-2016

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

SBU 1 je v posledních letech klíčovým segmentem společnosti. Je to jednak díky lukrativní výrobě Útvaru 1C, které se výsledky za poslední 3 roky výrazně zvýšily, ale především z důvodu ekonomických nárůstů v sortimentu Útvaru 1B – zde se ukázal pozitivní

vliv nových investic, optimalizace výrobního sortimentu a úspěšných obchodních aktivit na americkém trhu. SBU 1 tedy meziročně stoupá po celé sledované období. K největšímu meziročnímu nárůstu došlo v roce 2014, kdy VH vzrostl o 83,3 mil. Kč.



Obrázek 8: Vývoj VH v jednotlivých útvarech SBU 1

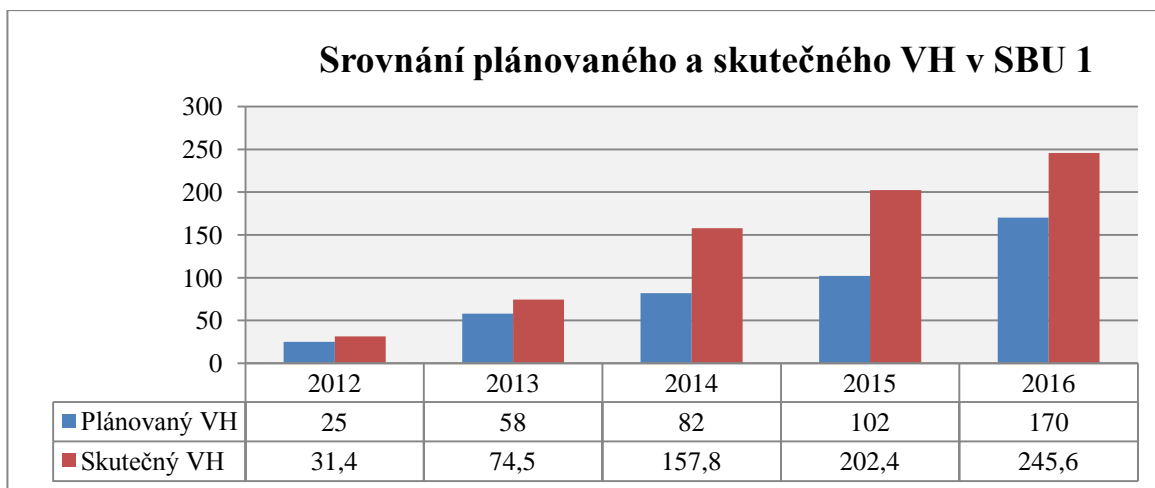
Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Obrázek č. 8 znázorňuje vývoj jednotlivých útvarů v SBU 1. **Útvar 1C** zaujímá velmi lukrativní výrobu s vysokou přidanou hodnotou. Postupně zde dochází k růstu díky navyšování zakázek v rámci EU - hlavně Německo. **Útvar 1B** je pro SBU 1 nosný útvar. Výrazné navýšení zisku souvisí mimo jiné s prioritou výroby hlavního výrobku pro ekonomicky výhodnější vojenské účely před výrobkem určeným pro průmysl. Nárůst dosažen hlavně trvalou zakázkou na americký trh. Co se týká **Útvaru 1A** začátkem období její VH klesá, až se v roce 2014 dostane do ztráty (náklady převýší výnosy). Do zisku se ale opět dostane v roce 2015, kde je VH pozitivně ovlivněn vyššími zakázkami na prodej významných produktů.

Tabulka 10: Srovnání skutečného VH s VH plánovaným v SBU 1

Útvar	2012		2013		2014		2015		2016	
	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.
Útvar 1A	14,0	19,0	8,0	5,0	-6,0	-4,9	-32,0	17,1	0,0	27,1
Útvar 1B	2,3	-3,5	33,0	21,9	38,0	83,2	64,0	123,6	105,0	152,4
Útvar 1C	8,7	15,9	17,0	47,6	50,0	79,5	70,0	61,7	65,0	66,1
SBU 1	25,0	31,4	58,0	74,5	82,0	157,8	102,0	202,4	170,0	245,6

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů



Obrázek 9: Srovnání plánovaného a skutečného VH v SBU 1

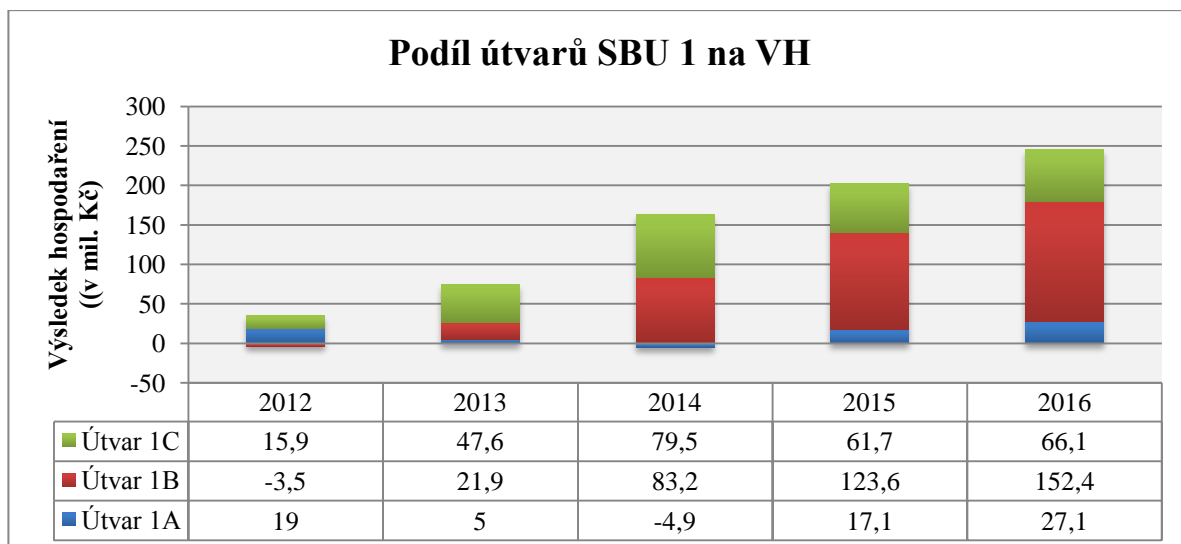
Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

V tabulce č. 10 a na obrázku č. 9 jsou dosažené ekonomické výsledky v letech 2012-2016 za konkrétní útvary v SBU 1. Na základě těchto dat autorka stanovila, nakolik byly dané plány splněny (v %):

- 2012 - 125,6%,
- 2013 - 128,45%,
- 2014 - 192,44%,
- 2015 - 198,43%,
- 2016 - 144,471%.

Začátkem období (2012-2013) se nedařilo naplnit plán v samostatném Útvaru 1B, v následujících letech ale tento útvar zaznamenal prudký nárůst a tedy i velké plusové odchylky. Dále nebyl plán splněn v roce 2013 v Úseku 1A, který byl v následujícím roce ztrátový, tato ztráta ale byla očekávána. V roce 2015 také mírná záporná odchylka v Útvaru 1C. Plán na celkové SBU 1 se ale daří ve všech letech plnit. V roce 2014 a 2015 je dokonce naplněn téměř dvojnásobně.

Jako poslední v SBU 1 autorka srovnávala podíly jednotlivých útvarů daného SBU v letech 2012-2016. Podíly útvarů jsou stanoveny v obrázku č. 10 a tyto podíly jsou následně vyjádřeny v procentech v tabulce č. 11.



Obrázek 10: Podíl útvarů na VH SBU 1

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Tabulka 11: Podíly útvarů SBU 1 na výsledku hospodaření (v %)

Útvar	2012	2013	2014	2015	2016
Útvar 1A	60,51%	6,71%	-3,10%	8,45%	11,034%
Útvar 1B	-11,15%	29,40%	52,72%	61,07%	62,052%
Útvar 1C	50,64%	63,89%	50,38%	30,48%	26,914%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: vlastní

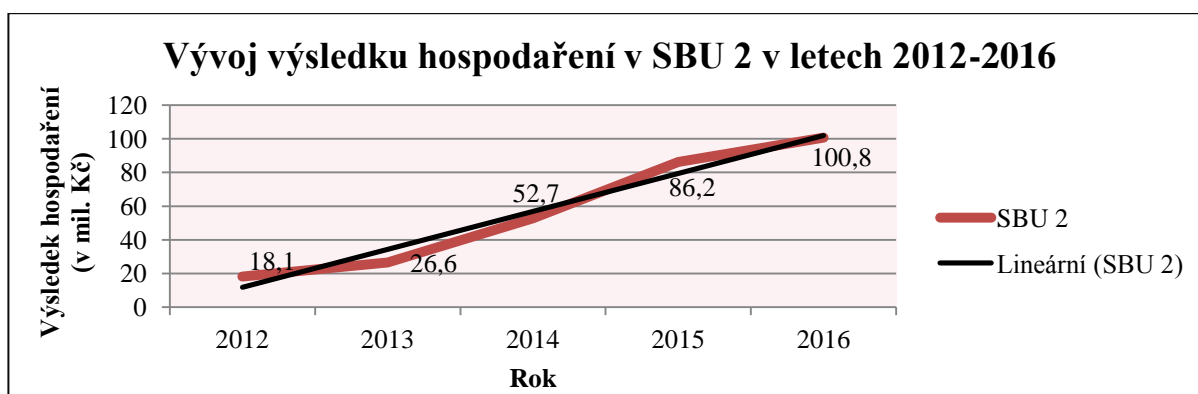
V roce 2012 zaujímá největší podíl Útvar 1A, ten ale dalším rokem prudce klesá a od roku 2013 do konce období se drží na poslední pozici. Následující rok má největší podíl na výsledku hospodaření Útvar 1C, který další roky postupně klesá, stále ale zaujímá významnou pozici. Od roku 2014 největší Útvar 1B, jehož podíl v následujících letech podílově stále narůstá a drží se na první pozici. V současné době je Útvar 1B pro SBU 1 nosný útvar.

9.4.2 SBU 2

Tabulka 12: Ekonomické výsledky v SBU 2 v letech 2012-2016

Útvar	2012	2013	2014	2015	2016
Útvar 2A	-5,0	-4,4	-4,2	-3,5	5,0
Útvar 2B	22,9	25,2	26,9	32,1	15,0
Útvar 2C	-1,9	3,2	27,7	54,4	73,8
Útvar 2D	2,1	2,6	2,3	3,2	7,0
SBU 2	18,1	26,6	52,7	86,2	100,8

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů



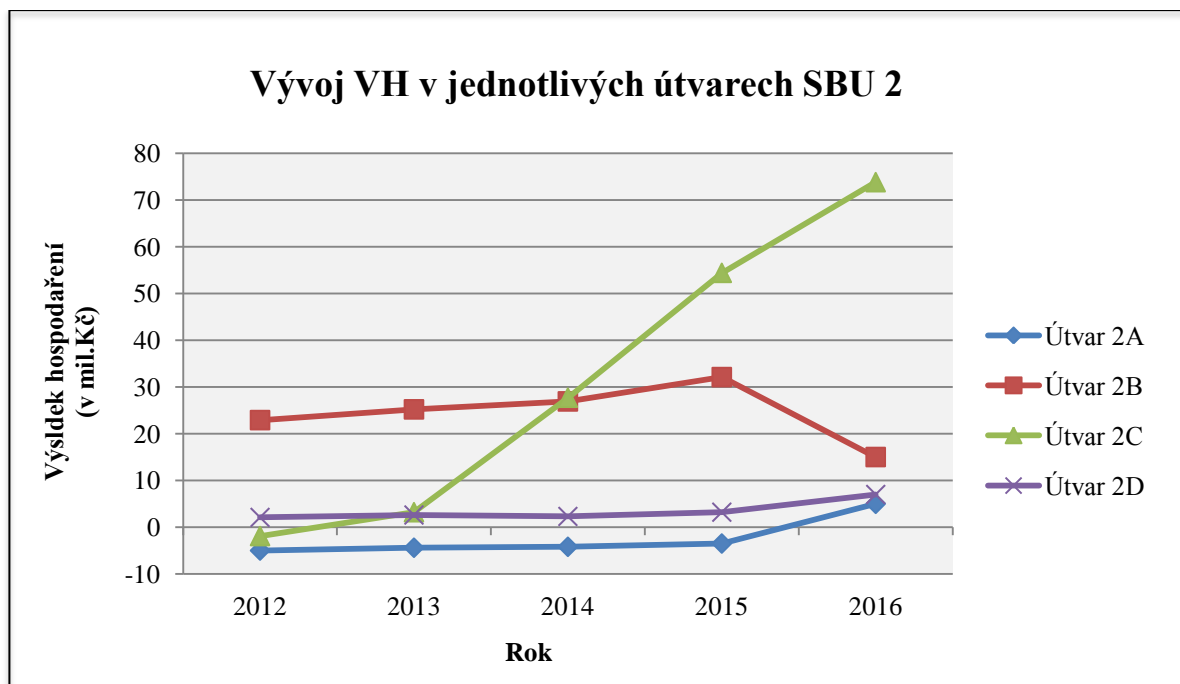
Obrázek 11: Vývoj VH v SBU 2 v letech 2012-2016

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Tabulka č. 12 zobrazuje ekonomické výsledky v SBU 2 v letech 2012-2016, následující obrázek č. 11 poté vyjadřuje vývoj těchto výsledků v čase. Podle nich autorka vypočítala meziroční nárůst, nebo pokles:.

- 2013 nárůst o 8,5 mil. Kč
- 2014 nárůst o 26,1 mil. Kč
- 2015 nárůst o 33,5 mil. Kč
- 2016 nárůst o 14,6 mi. Kč.

Jak je zřejmé v SBU 2 dochází od roku 2013 k postupnému trvalému růstu zisku. Projevuje se vliv restrukturalizačních opatření předchozích let – optimalizace výrobní struktury (zrušení neefektivních výrob, zaměření na výrobky s vysokou přidanou hodnotou) a výrazné snížení fixních nákladů. Velmi pozitivně se projevuje rovněž vliv dlouhodobých uzavřených kontraktů s hlavními zákazníky. K největšímu nárůstu došlo v roce 2015, kdy zisk meziročně vzrostl o 33,5 mil. Kč.



Obrázek 12: Vývoj VH v jednotlivých útvarech SBU 2

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Obrázek č. 12 znázorňuje vývoj jednotlivých útvarů v SBU 2. Prvním je Útvar 2A, u kterého je až do roku 2015 vývoj bez větších výkyvů, stále mírná ztráta. Tato ztráta byla dána situací na trhu a úrovní cen. V roce 2016 se však tato situace vyrovnala a útvar se dostává ze ztráty do mírného plusu. Největší část zakázek směřuje do Ruska.

Útvar 2B se v období 2012-2016 vyvíjel pozitivně s mírnou stoupající tendencí, v konečném roce 2016 však klesla. Důvodem tohoto poklesu oproti předešlému vývoji je snížená poptávka po hlavním produktu úvaru v USA a Indii.

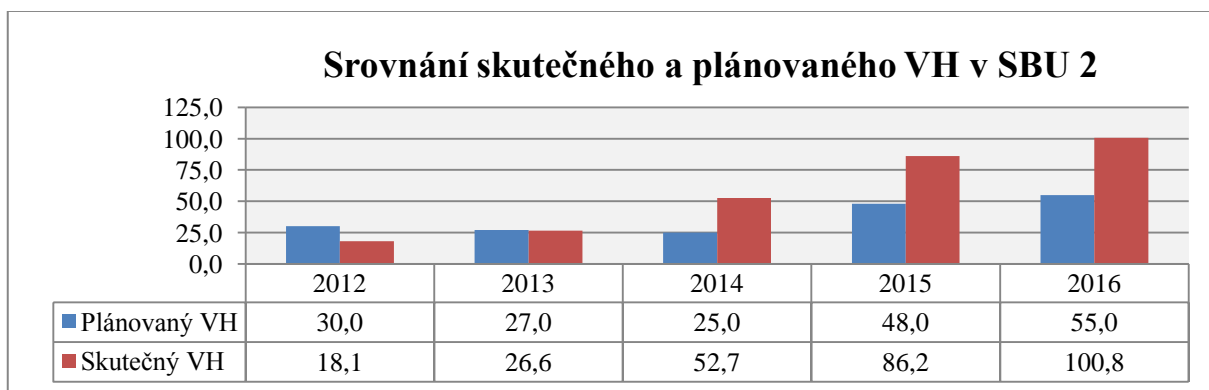
Další útvar - 2C zaznamenal největší změnu od roku 2014. Od tohoto roku prudce stoupá. Nárůst v roce 2014 souvisí se zakázkou specialit do Německa, jako postupný vývoj z dříve realizované investice. Další nárůst od roku 2015 souvisí se zlepšením obchodních parametrů u zakázky do USA.

Poslední Útvar 2D má v letech stabilní vývoj, jedná se o mírně plusový útvar. Převážnou část zakázek tvoří dodávky do Itálie.

Tabulka 13: Srovnání skutečného VH s VH plánovaným v SBU 2

Útvar	2012		2013		2014		2015		2016	
	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.
Útvar 2A	-5,0	-5,0	-5,0	-4,4	-8,0	-4,2	-6,0	-3,5	-6,0	5,0
Útvar 2B	40,0	22,9	30,0	25,2	24,0	26,9	27,0	32,1	25,0	15,0
Útvar 2C	-5,0	-1,9	-1,0	3,2	9,0	27,7	30,0	54,4	33,0	73,8
Útvar 2D	0,0	2,1	3,0	2,6	0,0	2,3	-3,0	3,2	3,0	7,0
SBU 2	30,0	18,1	27,0	26,6	25,0	52,7	48,0	86,2	55,0	100,8

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

**Obrázek 13:** Srovnání skutečného VH s VH plánovaným v SBU 2

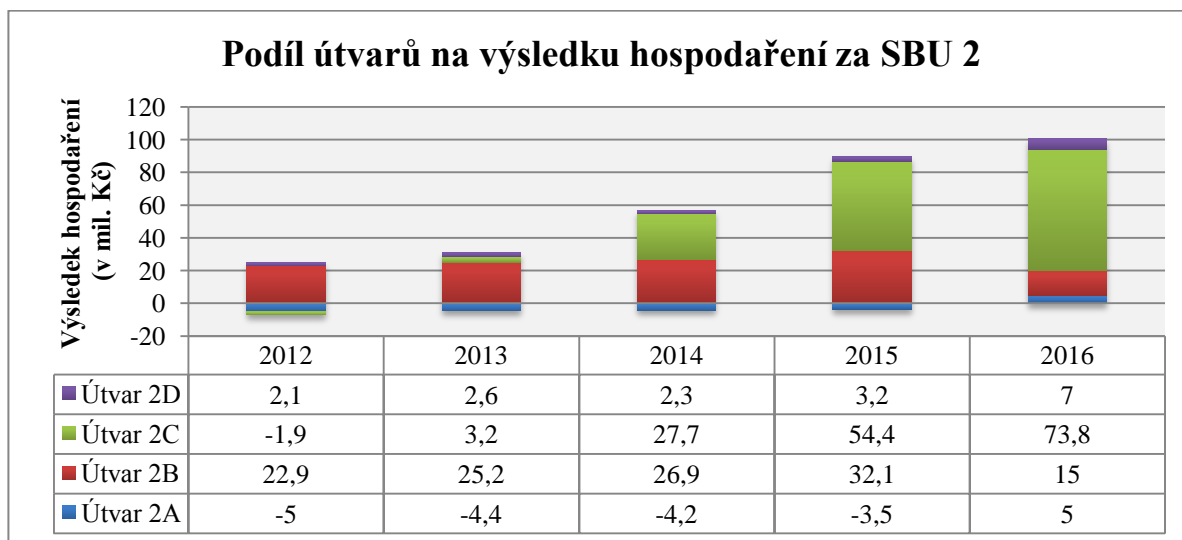
Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

V tabulce č. 13 a na obrázku č. 13 jsou dosažené ekonomické výsledky v letech 2012-2016 za konkrétní útvary v SBU 2. Na základě těchto dat autorka stanovila, nakolik byly dané plány splněny (v %):

- 2012 - 60,33%
- 2013 - 98,52%
- 2014 - 210,8%
- 2015 - 179,58%
- 2016 - 183,273%.

Začátkem období (2012-2013) se plán v SBU 2 nedařilo naplnit. Bylo to způsobeno odchylkou v Útvaru 2B, který je v těchto letech pro SBU nejvýznamnějším útvarem. K odchylce od plánu v roce 2013 také přispělo, avšak jen v malé míře nesplnění plánu

v Útvaru 2D. Následující roky 2014-2016 se plán plnit dařilo, vždy i významně překročit. V roce 2014 dokonce ve dvojnásobné míře. Přispělo k tomu vyrovnání stále významného Úseku 2B, ale hlavním důvodem byl Útvar 2C, který od roku 2014 významně každým rokem stoupá a stává se nosným útvarem celého SBU 2. S odchylkami ve VH v útvarech SBU 2 se samozřejmě měnily i podíly jednotlivých útvarů na celkovém VH tohoto SBU. Podíly jednotlivých útvarů jsou stanoveny v obrázku č. 14 a jsou následně vyjádřeny v procentech v tabulce č. 14.



Obrázek 14: Podíl útvarů na výsledku hospodaření za celé SBU 2

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Tabulka 14: Podíly útvarů SBU 2 na výsledku hospodaření (v %)

Rok	Útvar 2A	Útvar 2B	Útvar 2C	Útvar 2D	Celkem
2012	-27,62%	126,52%	-10,50%	11,60%	100%
2013	-16,54%	94,74%	12,03%	9,77%	100%
2014	-7,97%	51,04%	52,56%	4,36%	100%
2015	-4,06%	37,24%	63,11%	3,71%	100%
2016	4,96%	14,88%	73,21%	6,94%	100%

Zdroj: vlastní

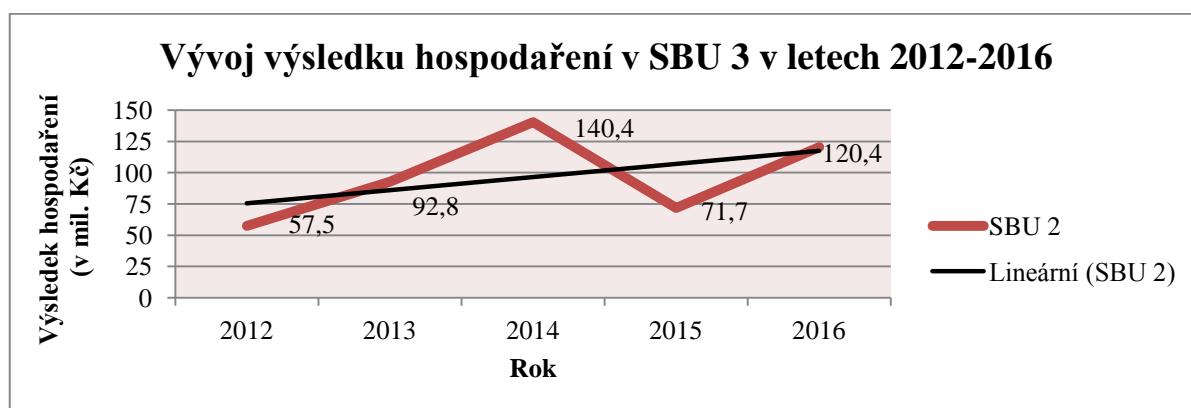
Výrazně největší podíl první dva roky zaujímá Útvar 2B, ten v následujících letech postupně klesá a nejvýznamnějším se stává Útvar 2C. Menší podíl na VH má také Útvar 2D, Útvar 2A je však téměř celé období (vyjma roku 2016) ve ztrátě a na výsledku hospodaření tedy ubírá, ztráta v posledním roce již není, podíl Útvar 2A je však stále nejnižší.

9.4.3 SBU 3

Tabulka 15: Ekonomické výsledky v SBU 3 v letech 2012-2016

Útvar	2012	2013	2014	2015	2016
Útvar 3A	-3,3	-8,8	31,0	21,8	31,2
Útvar 3B	60,8	101,6	109,4	49,9	89,2
SBU 3	57,5	92,8	140,4	71,7	120,4

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů



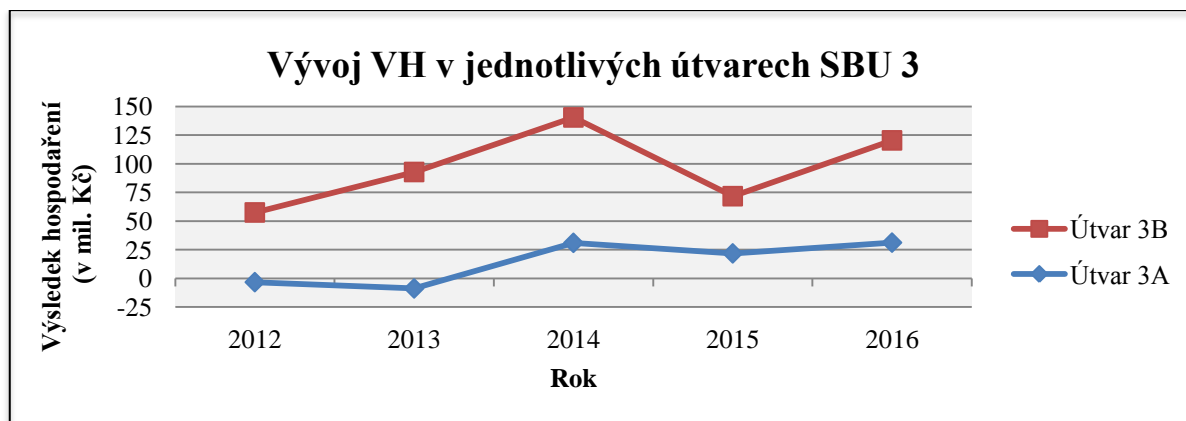
Obrázek 15: Vývoj celkového VH za SBU 3 v letech 2012-2016

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Tabulka č. 15 zobrazuje ekonomické výsledky v SBU 3 v letech 2012-2016, následující obrázek č. 15 poté vyjadřuje vývoj těchto výsledků v čase. Podle nich autorka vypočítala meziroční nárůst, nebo pokles:.

- 2013 nárůst o 35,3 mil. Kč,
- 2014 nárůst o 47,6 mil. Kč,
- 2015 pokles o 68,7 mil. Kč,
- 2016 nárůst o 48,7 mil. Kč.

Podle vývoje VH v SBU 3 je patrné, že až do roku 2014 VH postupně narůstal. V roce 2014 byl v tomto období dosažený VH nejvyšší. V následujícím roce však prudký pokles. Došlo k výrazné zhoršení obchodní výkonnosti. Důvodem byla stagnace na některých trzích a velmi nepříznivý dopad navýšených cen surovin. V roce 2016 sice opticky nárůst, ale pouze z důvodu zúčtování části dříve vytvořených opravných položek k zásobám. Obchodní výkonnost SBU v roce 2016 jinak zůstala přibližně na úrovni roku předchozího.



Obrázek 16: Vývoj VH v jednotlivých útvarech SBU 3

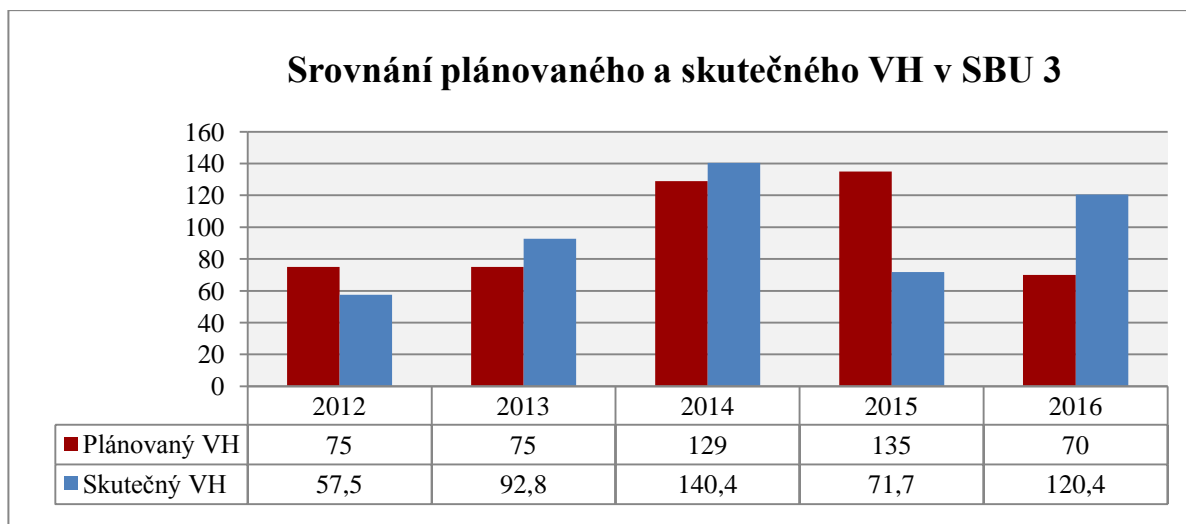
Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Obrázek č. 16 znázorňuje vývoj jednotlivých útvarů v SBU 3. **Útvar 3A** byl první dva roky ve ztrátě (náklady převýšily výnosy). Navýšení zisku od roku 2014 souvisí se zvýšením zakázek především v rámci EU - hlavně v Itálii. Co se týká **Útvaru 3B**, ten až do roku 2014 stoupá. V roce 2013 bylo navýšení zisku způsobeno hlavně vlivem vyšších zakázek na evropském trhu - Itálie, Švýcarsko, Belgie. V roce 2014 udržení této rostoucí pozice. V roce 2015 však došlo k poklesu zisku. projevil se zde negativní vliv vyšších cen nakupovaných surovin, mimo jiné také kursový vliv dolaru.

Tabulka 16: Skutečný VH a VH plánovaný v SBU 3

Útvar	2012		2013		2014		2015		2016	
	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.
Útvar 3A	8,0	-3,3	-15,0	-8,8	20,0	31,0	25,0	21,8	20,0	31,2
Útvar 3B	67,0	60,8	90,0	101,6	109,0	109,4	110,0	49,9	50,0	89,2
SBU 3	75,0	57,5	75,0	92,8	129,0	140,4	135,0	71,7	70,0	120,4

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů



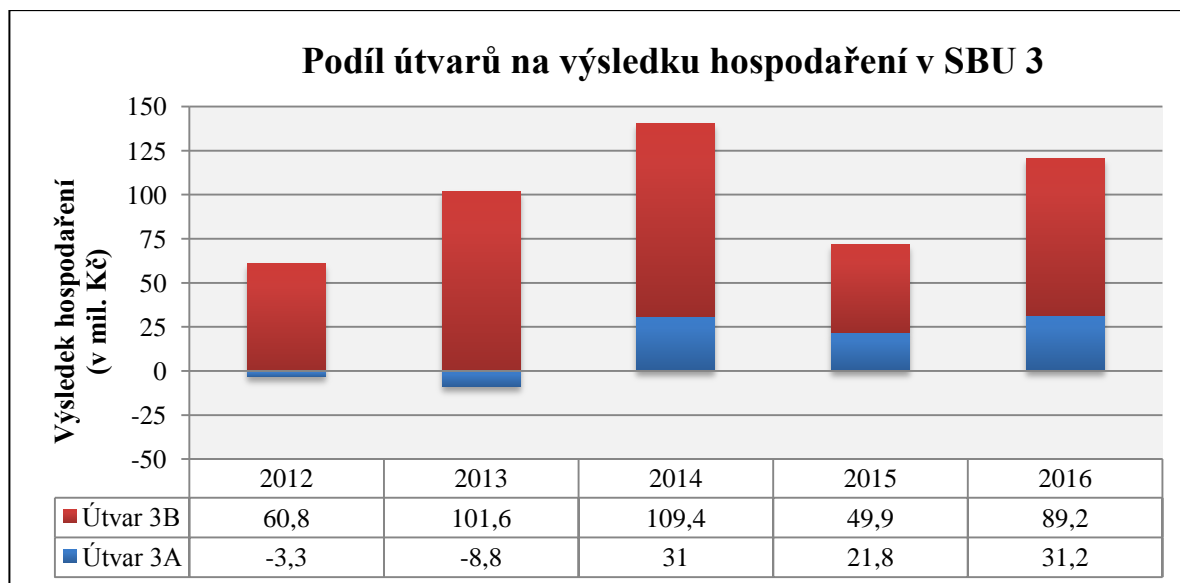
Obrázek 17: Srovnání plánovaného a skutečného VH v SBU 3

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

V předchozí tabulce č. 16 a obrázku č.17 jsou uvedeny stanovené plány výsledků útvarů v SBU 3 a následně porovnány s výsledky skutečně dosaženými. Procentní naplnění plánu v SBU v letech 2012-2016 je následující:

- 2012 - 76,67%
- 2013 - 123,73%
- 2014 - 108,84%
- 2015 - 53,11%
- 2016 - 172%.

Plnění plánu v SBU 3 se meziročně mění. Nesplněný plán byl v roce 2012 a 2015. Ani jednomu vnitřnímu útvaru se v těchto letech nepodařilo jejich dílčí plán naplnit. V roce 2015 došlo k největší odchylce od plánu, zde to bylo dáno především Útvarem 3B (který je po celé období nejvýznamnějším útvarem celého SBU), protože výsledky nebyly splněny ani z 50%. Ostatní roky byl plán splněn. Nejlepších výsledku (co se splnění plánu týká) SBU 3 dosáhlo v roce 2016, kdy byl plán naplněn na 172%.



Obrázek 18: Podíl útvarů SBU 3 na VH za celé SBU

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Tabulka 17: Podíly útvarů na výsledku hospodaření v SBU 3 (v %)

Rok	Útvar 3B	Útvar 3A	Celkem
2012	105,74%	-5,74%	100%
2013	109,48%	-9,48%	100%
2014	77,92%	22,08%	100%
2015	69,60%	30,40%	100%
2016	74,09%	25,91%	100%

Zdroj: vlastní

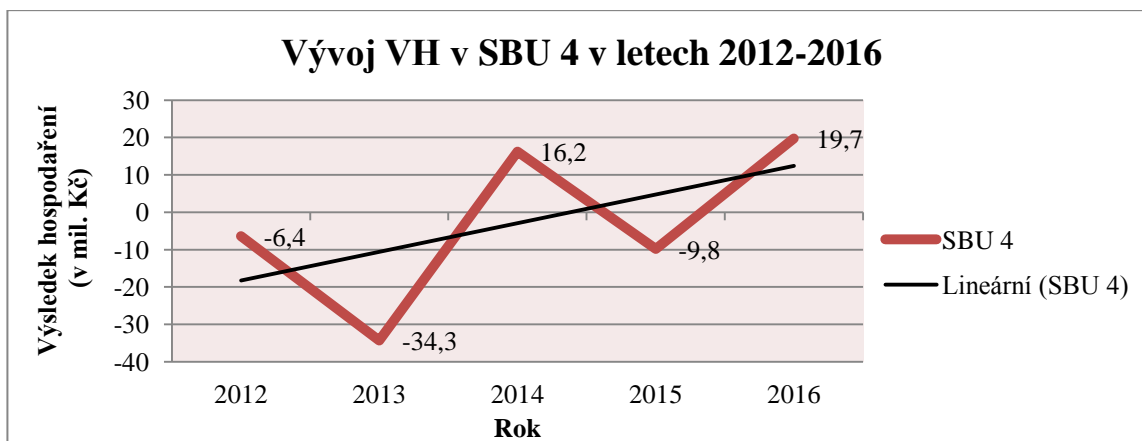
Jak vyplívá z čísel v obrázku č.18 a tabulky č. 17 klíčový je v rámci SBU Útvar 3B, který je z hlediska tržeb, tak i hospodářského výsledku rozhodující. Souvisí to i s investičními a inovačními aktivitami a moderními technologiemi. Výroba v Útvaru 3A zasahuje spíše oblast klasických materiálů. Jeho výsledky jsou první dva roky ztrátové, od roku 2014 se sice podíl zvyšuje, avšak po celou tuto dobu není ani poloviční oproti Útvaru 3B.

9.4.4 SBU 4

Tabulka 18: Ekonomické výsledky v SBU 4 v letech 2012-2016

Útvar	2012	2013	2014	2015	2016
SBU 4	-6,4	-34,3	16,2	-9,8	19,7

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů



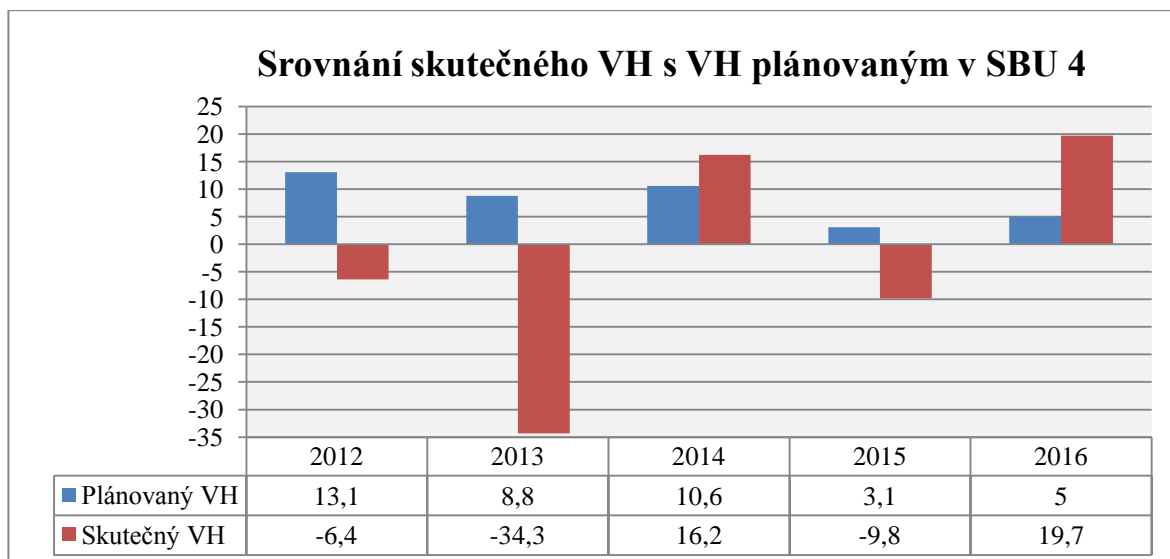
Obrázek 19: Vývoj celkového VH za SBU 4 v letech 2012-2016

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

Tabulka č. 18 zobrazuje ekonomické výsledky v SBU 4 v letech 2012-2016, následující obrázek č. 19 poté vyjadřuje vývoj těchto výsledků v čase. Podle nich autorka vypočítala meziroční nárůst, nebo pokles:

- 2013 pokles o 27,9 mil. Kč
- 2014 nárůst o 50,5 mil. Kč
- 2015 pokles o 20 mil. Kč
- 2016 nárůst o 29,5 mil. Kč.

Jak je zřejmé vývoj v SBU 4 je kolísavý a meziročně se mění. Střídavě zde meziročně dochází k zisku/ztrátě. Nejhorší výsledky mělo SBU 4 v roce 2013, kdy se dostalo do ztráty - 34,3 mil. Kč. Naopak nejlepších výsledků bylo dosaženo v roce posledním (2016) kde bylo dosaženo zisku v hodnotě 19,7 mil Kč. Vzhledem ke střídavým výsledkům dochází i k odchylkám od stanovených ročních plánů. Na následujícím obrázku č. 20 jsou výsledky s plány srovnány.



Obrázek 20: Srovnání skutečného VH s VH plánovaným v SBU 4

Zdroj: zpracováno podle podnikových dokumentů

V letech kdy v SBU 4 došlo ke ztrátě, plán tedy naplněn nebyl. V roce 2014 a 2016, kdy byly výsledky ziskové se plán splnit podařilo, vždy překročit, v posledním roce dokonce téměř 4x. Procentní naplnění plánu v letech 2012-2016 je následující:

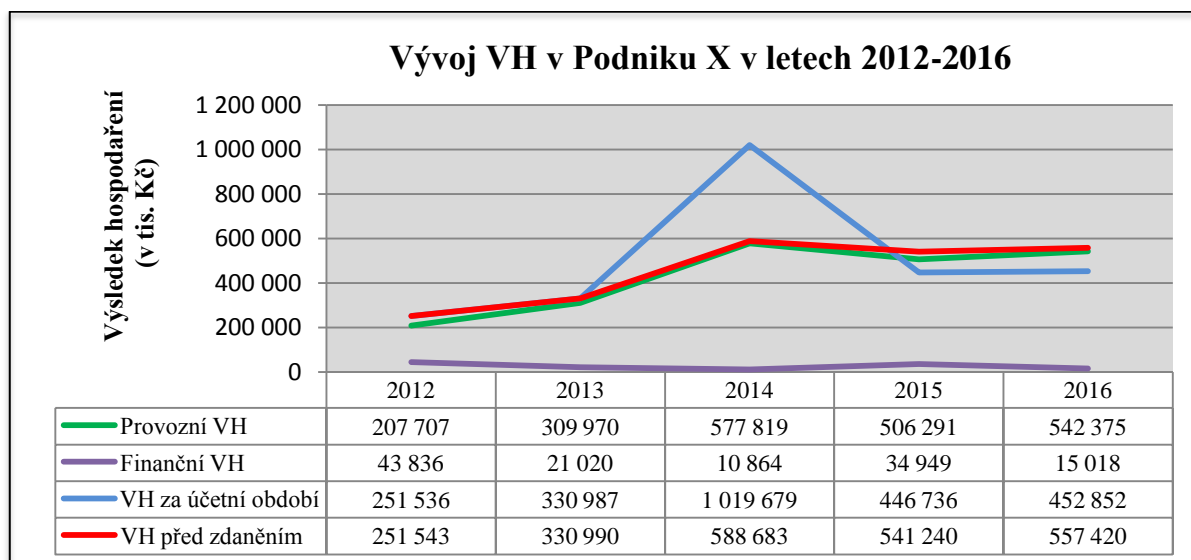
- 2012: -48,85%,
- 2013: -389,77%,
- 2014: 152,83%,
- 2015: -316,13%,
- 2016: 394%.

Výsledky SBU 4 se ve srovnání s plánem i skutečnosti v letech výrazně liší. Je to dáno celou řadou faktorů, které se těžko odhadují a meziročně výrazně mění, dále se zde významně projeví i změny vyplývající z realizace nové investice. Z těch hlavních faktorů je to zejména vliv výkyvů nákladů na spotřebu paliva a energií, poměr mezi provozováním uhelného a plynového kotle, náklady na zajištění rezervované kapacity, závislosti na spotřebě ostatních SBU, měnícími se náklady na zajištění nezbytných oprav a údržby a vývojem odpisů v návaznosti na novou velkou investici.

9.5 Shrnutí

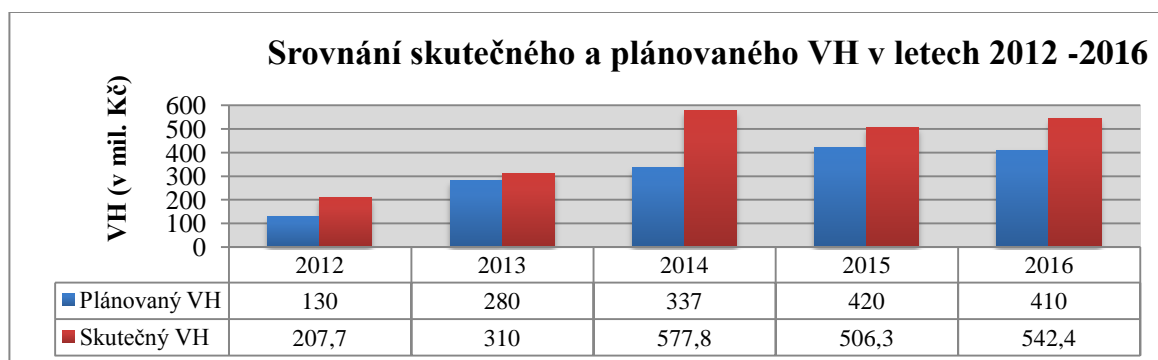
V této kapitole autorka práce shrne hlavní výsledky a poznatky z finanční analýzy. Cílem této práce bylo zhodnotit hospodářské výsledky vybraného podniku a zjistit, jaký podíl na něm mají jednotlivá hospodářská střediska.

9.5.1 Vývoj provozního hospodářského výsledku (PHV) a výsledku hospodaření za účetní období



Největšího VH bylo dosaženo v roce 2014, tento absolutní nárůst byl však způsoben především z důvodu meziročního rozdílu v průčtování odložené daně, co se týče prodejních výsledků, dosáhl podnik nárůst o 10,7%. VH za účetní období má po celé období mírný rostoucí trend. Provozní VH zaujímá většinový podíl, je tedy patrné, že výroba podniku je efektivní. Finanční VH ve sledovaném podniku je kladný, protože úvěrové zatížení bylo několik let nulové a ani nyní není vysoké, kladný je především vlivem přijatých dividend. Meziročně dochází také k růstu přidané hodnoty - značí příznivou situaci, jak pro podnik tak i případné věřitele, investory, protože roste uplatitelnost produkce.

9.5.2 Srovnání plánovaného a skutečně dosaženého PHV



Skutečné výsledky jsou vždy ovlivněny řadou faktorů, odchylka od plánu za sledované období je však vždy plusová, takže plánované cíle se daří splňovat, dokonce překračovat. K největší odchylce došlo v roce 2014, kdy byl plán splněn na 171,45%. Avšak jediné SBU, kterému se podařilo splnit jejich dílčí plány je SBU 1. V SBU 2 nesplněno první dva sledované roky, koncem období se daří plán plnit. SBU 3 a SBU 4 mají plnění plánu kolísavé.

9.5.3 Podíl jednotlivých hospodářských středisek (SBÚ a skupiny ostatních útvarů) na provozním hospodářském výsledku

Výsledky útvarů jsou obecně výrazně ovlivněny vazbou na export, (Podnik X vyváží cca 85% své produkce), proto je silně závislá na vývoji situace na zahraničních trzích a dále vývojem kursů koruny vůči euru i americkému dolaru. V prvních 3 letech sledovaného období zaujímá největší podíl na PHV útvar Ostatní, což je dáno hlavně zúčtováním OP k investičnímu majetku, dále se zde projevuje zúčtování OP k oběžnému majetku, zúčtování rezerv a realizovaný zisk z prodejů nepotřebného investičního majetku a materiálu. **Z pohledu pouze výrobních SBU zaujímají nejvyšší podíly SBU 1 a SBU 3. V posledních dvou letech 2015-2016 klesá podíl útvaru Ostatní a nejvýznamnějším je SBU 1, kterému podíl v tomto období prudce vzrostl.**

Co se týká jednotlivých útvarů, v SBU 1 má největší podíl Útvar 1C a Útvar 1A, jejichž dílčí výsledky po celé období rostou. V SBU 2 je to začátkem období Útvar 2B, od roku 2014 Útvar 2C. Klíčovým útvarem v SBU 3 je Útvar 3B. V SBU 4 se dosažené výsledky ve srovnání s plánem v letech výrazně liší. Je to dáno celou řadou faktorů, které se těžko odhadují a meziročně výrazně mění, dále se zde projevily i změny vyplývající z realizace nové investice.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zhodnotit hospodářské výsledky vybraného podniku a zjistit, jaký podíl na něm mají jednotlivá hospodářská střediska.

V teoretické části byly popsány základní pojmy, jako jsou náklady, výnosy, hospodářská střediska a přidaná hodnota. U všech těchto základních pojmů byla uvedena jejich charakteristika a základní rozdělení. Další kapitoly teoretické části se pak věnovaly finančním výkazům - Rozvaze, Výkazu zisku a ztráty a Výkazu CF. Závěrem byla představena a definována horizontální a vertikální analýza. V teoretické části této práce bylo čerpáno z literární rešerše odborné literatury, zabývající se především tématem ekonomických výsledků podniku, hospodářských středisek a finančních výkazů. Seznam použité literatury je uveden v závěru práce.

Praktická část začíná představením vybraného podniku, který si však přál zůstat anonymní, proto ho autorka práce označila "Podnik X". Následně jsou charakterizovány jednotlivé SBU, útvary a úseky podniku. (SBU jsou z důvodu anonymity označeny podle čísel, útvary následně doplněny o písmena). V praktické části se dále věnovala samotné analýze výsledku hospodaření společnosti, kde autorka nejprve srovnávala ekonomické výsledky za posledních 5 let, tedy 2012-2016 v rámci celé společnosti. Sledovala zde především vývoj výsledku hospodaření, přidané hodnoty, plnění stanovených plánů a podíly jednotlivých SBU na provozním výsledku hospodaření společnosti. V následujících kapitolách soustředila autorka stejnou analýzu na konkrétní hospodářská střediska. V závěru praktické části, v kapitole Shrnutí, autorka zhodnotila provedené analýzy a sepsala hlavní poznatky. V praktické části autorka čerpala informace z poskytnutých interních materiálů, především z výročních zpráv podniku, finančních výkazů a rozhovoru s odpovědnými pracovníky.

Seznam použité literatury a ostatních zdrojů

Literatura:

- [1] DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.
- [2] FIBÍROVÁ, J., ŠOLJAKOVÁ, L., WAGNER, J. *Nákladové a manažerské účetnictví*. 1. vyd. Praha : ASPI, 2007, 432 s. ISBN 978-80-7357-299-0.
- [3] FIŠEROVÁ, E. *Abeceda účetnictví pro podnikatele*. 6. vyd. Olomouc : ANAG, 2008, 447 s. ISBN 978-80-7263-450-7
- [4] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8
- [5] KOČMANOVÁ, A. *Ekonomické řízení podniku*. Praha: Linde Praha, 2013, 358 s. ISBN 978-80-7201-932-8.
- [6] KOŽENÁ, M. *Podniková ekonomika: distanční opora*. Vyd. 2. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010. ISBN 978-80-7395-313-3.
- [7] KRÁL, B. *Manažerské účetnictví*. 3., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2010, 660 s. ISBN 978-80-7261-217-8.
- [8] LANDA, M., POLÁK, M. *Ekonomické řízení podniku*. Brno: Computer Press, 2008, 198 s. ISBN 978-80-251-1996-9.
- [9] LAZAR, J. *Manažerské účetnictví a controlling*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 271 s. ISBN 978-80-247-4133-8.
- [10] NEUMAIEROVÁ, I. *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. Praha: Grada Publishing, 2002, 215 s. ISBN 80-247-0125-1
- [11] SYNEK, M. *Ekonomická analýza*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003. 79 s. ISBN 80-245-0603-3

Elektronické zdroje:

[12] BULLA, M. *Účetnictví v praxi - účtová třída 6 - Výnosy*. [online]. In: . [cit. 2007-10-01]. Dostupné z: <https://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d2643v3409-uctova-trida-6-vynosy/>

[13] DĚRGEL, M. *Výsledek hospodaření*. [online]. In: . [cit. 2007-01-01]. Dostupné z: <https://www.ucetnikavarna.cz/dokument/doc-d1604v1580-vysledek-hospodareni/>

[14] KANDLEROVÁ, K. *Účtování výnosů v praxi*. [online]. In: . [cit. 2014-05-26]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/uctovani-vynosu-v-praxi/>

[15] NOVÁK, J., HRYZLÁK, J. *Ekonomika a řízení podniku*. [online]. In: . [cit. 2007-01-01]. Dostupné z: <http://projekty.fs.vsb.cz/414/ekonomika-a-rizeni-provozu.pdf>

[16] SCHNEIDEROVÁ, I. *Účetní reforma státu 2010-účty výsledkové-VÝNOSY*. [online]. In: . [cit. 2010-05-26]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9933v12810-ucetni-reforma-statu-2010-ucty-vysledkove-vynosy/>

Ostatní:

Interní dokumenty a výroční zprávy Podniku X

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Rozvaha Podnik X v letech 2012-2016

Příloha B Výkaz zisku a ztráty Podnik X v letech 2012-2016

Příloha A

		ROZVAHA (v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016
		AKTIVA CELKEM	3 005 820	3 105 847	4 076 735	4 848 370	4 699 901
A		Pohledávky za upsaný základní kapitál					
B		Dlouhodobý majetek	1 117 872	1 405 576	1 734 108	2 482 637	2 297 848
B I.		Dlouhodobý nehmotný majetek	90 117	53 508	67 079	74 175	108 871
B I.	1	Zřizovací výdaje					
	2	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		1 771	1 045	394	8 269
	3	Software	3 954	2 414	1 542	2 555	2 195
	4	Ocenitelná práva	11 903	34 891	37 030	28 487	29 299
	5	Goodwill					
	6	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	54 357		19 838	13 554	20 839
	7	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	19 903	14 432	7 624	29 185	48 269
	8	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek					
B II.		Dlouhodobý hmotný majetek	992 967	1 317 223	1 632 062	2 379 421	2 159 903
B II.	1	Pozemky	151 609	157 301	152 527	231 995	238 031
	2	Stavby	254 422	301 641	523 455	895 299	882 317
	3	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	451 617	577 854	722 084	1 190 759	993 020
	4	Pěstitelské celky trvalých porostů					
	5	Základní stádo a tažná zvířata					
	6	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	95	95	94	93	93
	7	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	134 062	94 576	84 861	59 798	45 570
	8	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek		184 711	148 113	666	179
	9	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	1 162	1 045	928	811	693
B III.		Dlouhodobý finanční majetek	34 788	34 845	34 967	29 041	29 074
B III.	1	Podíly v ovládaných a řízených osobách	34 537	34 571	34 690	28 771	28 804
	2	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem					
	3	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	251	274	277	270	270
	4	Půjčky a úvěry-ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv					
	5	Jiný dlouhodobý finanční majetek					
	6	Pořízený dlouhodobý finanční majetek					
	7	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek					

		ROZVAHA (v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016
C		Oběžná aktiva	1 882 925	1 692 249	2 330 708	2 353 195	2 385 093
C I.		Zásoby	920 641	992 656	1 246 186	1 267 892	1 347 564
C I.	1	Materiál	365 328	333 618	451 212	473 418	485 590
	2	Nedokončená výroba a polotovary	142 160	183 816	190 759	184 198	212 344
	3	Výrobky	404 014	468 808	588 526	601 434	640 971
	4	Zvířata					
	5	Zboží	8 515	5 801	8 889	4 720	5 329
	6	Poskytnuté zálohy na zásoby	624	613	6 800	4 122	3 330
C II.		Dlouhodobé pohledávky	31 402	3 314	434 635	338 049	238 145
C II.	1	Pohl. z obchodních vztahů	28 000				
	2	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba					
	3	Pohledávky - podstatný vliv					
	4	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení					
	5	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	363	332	324	324	324
	6	Dohadné účty aktivní					
	7	Jiné pohledávky	3 039	2 982	2 982		3 000
	8	Odložená daňová pohledávka			431 329	337 725	234 821
C III.		Krátkodobé pohledávky	546 446	671 818	611 375	678 717	689 125
C III.	1	Pohledávky z obchodních vztahů	460 453	545 079	550 944	584 690	639 601
	2	Pohledávky - ovládající a řídicí osoba					
	3	Pohledávky - podstatný vliv					
	4	Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení					
	5	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění					
	6	Stát - daňové pohledávky	48 949	63 518	44 329	65 008	40 624
	7	Krátkodobé poskytnuté zálohy	2 722	2 752	3 842	2 569	2 299
	8	Dohadné účty aktivní	15 272	54 997	7 175	16 364	1 424
	9	Jiné pohledávky	19 050	5 472	5 085	10 086	5 177
C IV.		Krátkodobý finanční majetek	384 436	24 461	38 512	68 537	110 259
C IV.	1	Peníze	927	651	704	718	1 068
	2	Účty v bankách	383 509	23 810	37 808	67 819	109 191
	3	Krátkodobé cenné papíry a podíly					
	4	Pořízený krátkodobý finanční majetek					
D I.		Časové rozlišení	5 023	8 022	11 919	12 538	16 960
D I.	1	Náklady příštích období	4 474	7 656	11 736	12 538	14 240
	2	Komplexní náklady příštích období	549	366	183		
	3	Příjmy příštích období					2 720

		ROZVAHA (v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016
		PASIVA CELKEM	3 005 820	3 105 847	4 076 735	4 848 370	4 699 901
A		Vlastní kapitál	2 252 270	2 363 176	2 994 001	3 442 536	3 592 593
A I.		Základní kapitál	1 657 271	1 657 271	1 657 271	1 657 271	1 657 271
A I.	1	Základní kapitál	1 657 271	1 657 271	1 657 271	1 657 271	1 657 271
	2	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)					
	3	Změny základního kapitálu					
A II.		Kapitálové fondy	108 081	88 891	101 248	104 218	102 570
A II.	1	Emisní ažio					
	2	Ostatní kapitálové fondy	102 651	102 651	102 651	102 651	102 651
	3	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	5 430	-13 760	-1 403	1 567	-81
	4	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách					
A III.		Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	121 038	133 724	149 063	203 876	51 593
A III.	1	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	76 053	88 629	105 179	156 163	
	2	Statutární a ostatní fondy	44 985	45 095	43 884	47 713	51 593
A IV.		Výsledek hospodaření minulých let	114 344	152 303	66 740	1 030 435	1 328 334
A IV.	1	Nerozdělený zisk minulých let	114 344	152 303	66 740	1 030 435	1 328 334
	2	Neuhrazená ztráta minulých let					
A V.		Výsledek hospodaření běžného účetního období /+ -/	251 536	330 987	1 019 679	446 736	452 825
B		Cizí zdroje	753 202	742 322	1 080 327	1 403 354	1 105 369
B I.		Rezervy	149 314	160 151	205 300	250 783	290 161
B I.	1	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	2 978	2 978	48 577	93 934	118 223
	2	Rezerva na důchody a podobné závazky					
	3	Rezerva na daň z příjmů					
	4	Ostatní rezervy	146 336	157 173	156 723	156 849	171 938
B II.		Dlouhodobé závazky	739	93	268	246	240
B II.	1	Závazky z obchodních vztahů	686	37	207	183	186
	2	Závazky - ovládající a řídicí osoba					
	3	Závazky - podstatný vliv					
	4	Závazky ke společníkům, členům družstva a za účastníkům sdružení					
	5	Dlouhodobé přijaté zálohy	53	56	61	63	54
	6	Vydané dluhopisy					
	7	Dlouhodobé směnky k úhradě					
	8	Dohadné účty pasivní					
	9	Jiné závazky					
	10	Odložený daňový závazek					

		ROZVAHA (v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016
B III.		Krátkodobé závazky	603 149	582 078	621 352	639 072	656 839
B III.	1	Závazky z obchodních vztahů	422 756	423 439	417 602	506 626	459 168
	2	Závazky - ovládající a řídicí osoba					
	3	Závazky - podstatný vliv					
	4	Závazky ke společníkům, členům družstva a za účastníkům sdružení					
	5	Závazky k zaměstnancům	27 384	27 713	28 505	29 922	30 878
	6	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	15 930	16 250	16 842	17 683	18 414
	7	Stát - daňové závazky a dotace	44 163	3 709	90 270	5 768	4 577
	8	Krátkodobé přijaté zálohy	6 852	3 667	3 202	6 995	12 478
	9	Vydané dluhopisy					
	10	Dohadné účty pasivní	69 507	77 336	55 462	64 378	123 829
	11	Jiné závazky	16 557	29 964	9 469	7 700	7 495
B IV.		Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	253 407	513 253	158 129
B IV.	1	Bankovní úvěry dlouhodobé					
	2	Běžné bankovní úvěry			253 407	513 253	158 129
	3	Krátkodobé finanční výpomoci					
C I.		Časové rozlišení	348	349	2 407	2 480	1 939
C I.	1	Výdaje příštích období			5	157	7
	2	Výnosy příštích období	348	349	2 402	2 323	1 932

Příloha B

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY (v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016
Tržby za prodej zboží	40 623	44 951	42 486	42 420	40 798
Náklady vynaložené na prodané zboží	33 509	35 932	33 422	34 239	30 903
Obchodní marže	7 114	9 019	9 064	8 181	9 895
Výkony	3 384 181	3 461 347	3 846 976	4 105 375	4 224 114
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	3 290 609	3 316 156	3 678 278	4 072 754	4 157 376
Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby	35 247	115 644	110 472	7 822	20 958
Aktivace	58 325	29 547	58 226	24 799	45 780
Výkonová spotřeba	2 435 219	2 438 162	2 566 969	2 776 386	2 674 038
Spotřeba materiálu a energie	1 974 501	1 970 920	2 033 952	2 186 031	2 067 723
Služby	460 718	467 242	533 017	590 355	606 315
Přidaná hodnota	956 076	1 032 204	1 289 071	1 337 170	1 559 971
Osobní náklady	618 023	615 532	642 687	657 464	716 723
Mzdové náklady	455 819	452 241	463 281	473 820	518 608
Odměny členům orgánů společnosti a družstva	129	166	8 158	8 631	8 778
Náklady na sociální zabezpečení	151 269	151 504	158 481	162 591	177 521
Sociální náklady	10 806	11 621	12 767	12 422	11 816
Daně a poplatky	9 737	9 926	9 657	8 863	9 082
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	241 479	252 575	262 200	299 548	433 305
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	22 290	45 075	51 720	38 166	53 620
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	3 350	11 724	16 268	13 308	30 482
Tržby z prodeje materiálu	18 940	33 351	35 452	24 858	23 138
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	9 652	15 738	32 325	11 471	18 024
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	823	4 487	8 081	3 630	7 191
Zůstatková cena materiálu	8 829	11 251	24 244	7 841	10 833
Změna stavu rezerv a opravných položek	-133 422	-104 475	-244 153	-164 903	-253 181
Ostatní provozní výnosy	160 949	147 423	90 315	112 864	63 214
Ostatní provozní náklady	186 139	125 436	150 571	169 466	210 477
Převod provozních výnosů					
Převod provozních nákladů					
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	207 707	309 970	577 819	506 291	542 375

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY (v tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů				6 004	
Prodané cenné papíry a podíly				6 000	
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	20 113	21 708	24 025	45 675	20 308
Výnosy z cenných papírů a podílů v podn. ve skupině	20 059	21 691	24 000	45 675	20 308
Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů					
Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	54	17	25		
Výnosy z krátkodobého finančního majetku	336				
Náklady z finančního majetku					
Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	24 477	2 099	49	2 643	
Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	5 738	22 149	14 932	1 340	
Změna stavu rezerv a oprav.položek ve finanční oblasti		-100			
Výnosové úroky	9 879	2 654	654	375	530
Nákladové úroky			240	903	960
Ostatní finanční výnosy	67 403	61 341	33 319	38 264	22 236
Ostatní finanční náklady	72 634	44 733	32 011	49 769	27 096
Převod finančních výnosů					
Převod finančních nákladů					
FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	43 836	21 020	10 864	34 949	15 018
Daň z příjmů za běžnou činnost	7	3	-430 996	94 504	104 568
Splatná	7	3	4	1 579	1 296
Odložená			-431 000	92 925	103 272
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	251 536	330 987	1 019 679	446 736	452 825
Mimořádné výnosy					
Mimořádné náklady					
Daň z příjmů z mimořádné činnosti					
Splatná					
Odložená					
Mimořádný výsledek hospodaření					
Převod podílu na HV společníkům					
Výsledek hospodaření za účetní období	251 536	330 987	1 019 679	446 736	452 825